

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, SNP 13, SPIŠSKÉ VLACHY

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE 1. STUPEŇ ZŠ – ISCED 1
(3. ročník)

Školský rok 2010/2011

SPIŠSKÉ VLACHY

2010

Aktualizovaná verzia pre školský rok 2012/2013

OBSAH

Školský vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ – ISCED 1	4
I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
1. Veľkosť školy	6
2. Charakteristika žiakov	7
3. Charakteristika pedagogického zboru	8
4. Organizácia prijímacieho konania	8
5. Dlhodobé projekty	10
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	10
7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy	12
8. Škola ako životný priestor	12
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	14
1. Cieľ školy	14
2. Zameranie školy a stupeň vzdelania	15
3. Profil absolventa	17
4. Pedagogické stratégie	19
5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami	20
6. Začlenenie prierezových tém	21
III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA	22
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	22
2. Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	24
3. Hodnotenie školy	24
IV. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN	26
V. UČEBNÉ OSNOVY	27
SLOVENSKÝ JAZYK	27
Charakteristika predmetu	27
Ciele predmetu	29
Obsah predmetu	33
Hodnotenie vyučovacieho predmetu	44
Požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Slovenský jazyk a literatúra v 3. ročníku	45
MATEMATIKA	50
Charakteristika učebného predmetu	50
Ciele učebného predmetu	52
Obsah vzdelávania	53
Kľúčové kompetencie a požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Matematika v 3. ročníku	56
INFORMATICKÁ VÝCHOVA	59
Charakteristika predmetu	59
Ciele predmetu	60
Obsah predmetu	60
Požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Informatická výchova v 3. ročníku	65
PRÍRODOVEDA	68
Charakteristika predmetu	68

Ciele predmetu.....	69
Obsah a požadovaný výstup z predmetu Prírodoveda pre 3. ročník	71
VLASTIVEDA	73
Charakteristika predmetu.....	73
Ciele predmetu.....	74
Obsah predmetu	77
Požadovaný výstup žiakov z Vlastivedy v 3. ročníku	78
POZNAJ A CHRÁŇ.....	80
Charakteristika predmetu.....	80
Ciele predmetu.....	80
Kľúčové kompetencie.....	80
Vzdelávací štandard.....	81
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	85
Charakteristika učebného predmetu	85
Ciele predmetu.....	88
Obsah predmetu	89
Požadovaný výstup žiakov z Výtvarnej výchovy v 3. ročníku	91
HUDOBNÁ VÝCHOVA	96
Charakteristika predmetu.....	96
Ciele predmetu.....	97
Obsah predmetu	99
Požadovaný výstup žiakov z Hudobnej výchovy v 3. ročníku	102
TELESNÁ VÝCHOVA	104
Charakteristika učebného predmetu	104
Ciele učebného predmetu	104
Obsah predmetu	108
Tematické celky (obsah formulovaný v celku pre celý stupeň vzdelávania)	109
Požadovaný výstup žiakov z Telesnej výchovy v 3. ročníku	114
Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií).....	118
ANGLICKÝ JAZYK	125
Charakteristika učebného predmetu	125
Ciele učebného predmetu	126
Obsah učebného predmetu.....	128
Požiadavky na výstup pre 1. stupeň ZŠ.....	132
Metódy a formy práce	135
Učebné zdroje	136
Hodnotenie predmetu	137

Školský vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ – ISCED 1

Logo školy:

Foto školy:

Motto školy: *KLM – krajšie, lepšie, múdrejšie*

Vzdelávací program: KLM

Stupeň vzdelania: ISCED 1

Dĺžka štúdia: štyri roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ: Základná škola Spišské Vlachy

Názov školy: Základná škola

Adresa: SNP 13

IČO: 35564113

Riaditeľ školy: Mgr. Janka Korfantová

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Ján Hovančík

Ďalšie kontakty: +421534495406; zssnp13@gmail.com

Zriaďovateľ: Mesto Spišské Vlachy

Názov: Mesto Spišské Vlachy

Adresa: SNP 34

Kontakty: 053/4495204 kl. 14; skolstvomudra@spisskevlachy.sk

Platnosť dokumentu od: 2. 9. 2010

Podpis riaditeľa: _____

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Škola sa nachádza v blízkosti centra Spišských Vlách, je situovaná v tichom prostredí v blízkosti rieky Žehrica a parku. Navštevujú ju žiaci z obce Žehra a prímestskej časti Dobrá Vôľa, ktoré sú vzdialené od mesta 3 km.

Škola je umiestnená v budove, ktorej časť bola postavená v roku 1913. V roku 1982 bola vykonaná prístavba, pričom škola získala 4 triedy a miestnosť na cvičenie. V roku 1988 bola postavená nová budova, ktorá slúžila ako jedáleň a rozdeľovňa stravy pre žiakov školy. Z dôvodu nárastu počtu žiakov bola v Žehre v osade Dreveník postavená budova, v ktorej sú štyri elokované triedy, ktoré v tomto školskom roku navštevujú deti nultých a prvých ročníkov, čiže najmenšie deti, aby nemuseli dochádzať do Spišských Vlách.

Škola získala k 1. 1. 2005 právnu subjektivitu. V organizácii širšieho riadenia školy boli presunuté niektoré kompetencie štátu v oblasti školstva na mestskú samosprávu. Škola bola zaradená do projektu Infovek a vybavená materiálnymi prostriedkami vyučovania v oblasti informačných a komunikačných technológií. Bohatá je aj mimoškolská činnosť žiakov našej školy. V záujmových útvaroch je škola zameraná na pohybové aktivity, športové hry, rozvoj manuálnych činností. Učitelia sa so žiakmi úspešne zapájajú do výtvarných súťaží. Osobitné aktivity smerujú k výchove k životu v otvorenej občianskej spoločnosti s prípravou žiakov na možné riziká, ktoré pluralitný demokratický systém so sebou prináša. Trvalou úlohou je hľadanie foriem efektívnej výchovy k manželstvu a rodičovstvu, k prevencii pred predčasnou graviditou žiačok, formy výchovy proti zneužívaniu drog. Súčasťou tohto procesu sú aktivity zamerané na ochranu detí pred zneužívaním, šikanovaním, inou trestnou činnosťou, týraním, alkoholizmom, tabakizmom, ostatnými toxikomániami. Škola dbá na dôsledné uplatňovanie Deklarácie práv dieťaťa.

Prvky environmentálnej výchovy a starostlivosti o životné prostredie sú súčasťou každého povinného vyučovacieho predmetu, ako aj nepovinných aktivít žiakov. Prístup ku vzdelávaniu a výchove žiakov rešpektuje značné psychické a telesné rozdiely žiakov.

Škola udržiava optimálne a adekvátne materiálne, obsahové i organizačné podmienky na rozvoj schopností žiakov formou nepovinných predmetov, záujmových útvarov, súťaží, exkurzií, školských výletov ale aj iných spôsobov efektívneho využívania vyučovacieho i voľného času žiaka.

Škola je štruktúrovaná s ISCED 1 a je neúplná. Z dôvodu nárastu počtu žiakov bola v Žehre, v osade Dreveník postavená budova, v ktorej sú 4 elokované triedy.

V 14 triedach sa vzdeláva v tomto školskom roku 250 žiakov. Na škole pôsobí 15 pedagogických zamestnancov, 3 asistenti učiteľa a 6 nepedagogických pracovníkov.

Počet žiakov: 250

Počet tried: 14

Z toho:

- 0. ročníky = 4
- 1. ročníky = 3
- 2. ročníky = 2
- 3. ročníky = 1
- 4. ročníky = 2

Počet špeciálnych tried: 2

Z toho:

- 2. ročník = 1
- 3. ročník = 1

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z menej podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí dochádzajú z obce Žehra a prímestskej časti Spišských Vlách – Dobrá Vôľa. Vieme, že v praxi pretrvávajú problémy s výchovou a vzdelávaním uvedenej sociálnej skupiny, preto tomu musíme prispôbiť aj náš cieľ s tým, že pomôžeme týmto deťom pri rešpektovaní ich práv, potrieb a povinností integrovať sa do spoločnosti.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú vzdelávaní v špeciálnych triedach školy. Týmto žiakom je prispôbené vzdelávanie podľa potreby aj individuálnym

spôsobom. Škola aktívne pôsobí na znižovanie neprospievania žiakov dôsledným požadovaním pravidelného plnenia školskej dochádzky. V tejto oblasti aktívne pomáhajú asistenti učiteľa.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Škola má stabilný pedagogický zbor a kvalifikovaných učiteľov na daný počet tried. Na škole pôsobia aj špeciálni pedagógovia, asistenti učiteľa a externí zamestnanci.

Plánom ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov a celkovým trendom školy je systematické – ciele vzdelávanie ako jednotlivcov, tak aj celého pedagogického zboru.

Všetci pedagógovia sa zúčastnia ďalšieho vzdelávania v oblasti IKT, cudzích jazykov, protidrogovej prevencie, porúch učenia, logopedickej starostlivosti, agresivity a šikanovania v školách, násilie v rodinách.

Skúsení kvalifikovaní učitelia sa tímovo podieľajú na postupnej premene školy. Základom tejto premeny sa stalo systematické vzdelávanie jednotlivcov a celého pedagogického zboru.

Odbornú pedagogicko-psychologickú starostlivosť poskytuje špeciálny pedagóg a psychológ.

Pri vzájomnej komunikácii školy s rodičmi žiakov zo sociálne znevýhodneného rodinného prostredia je veľkou pomocou asistent učiteľa. Je to rómsky zástupca miestnej komunity, ktorý pôsobí na našej škole od roku 2003. Je pre našu školu veľkým prínosom:

- spolupracuje s učiteľmi v triede,
- pomáha pri práci so žiakmi zo znevýhodneného prostredia,
- uľahčuje adaptáciu týchto žiakov na nové učebné prostredie,
- pomáha pri prekonaní jazykových, kultúrnych a sociálnych bariér,
- vypomáha pri dozore počas prestávok,
- zapája sa do mimoškolskej činnosti žiakov a učiteľov.

Preto je asistent učiteľa veľkou oporou pre školu, ktorý aspoň čiastočne dokáže prekonať bariéry medzi učiteľom, rodičom a žiakom.

4. Organizácia prijímacieho konania

Pravidlá plnenia povinnej školskej dochádzky stanovuje zákon č.29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov v §34, 36 a 37. Podrobnosti o zápise žiaka do školy, odklade povinnej školskej dochádzky, oslobodení od niektorých vyučovacích predmetov alebo ich častí a o individuálnom vyučovaní žiakov oslobodených od povinnosti dochádzať do školy upravujú ustanovenia §2 a 3 vyhlášky MŠ SR č. 143/1984 Zb. o základnej škole v znení vyhlášky č. 409/1990 Zb. a vyhlášky č. 249/1995 Z. z. §2 vyhlášky č. 143/1984 Zb. o základnej škole.

Zápis do prvého ročníka základnej školy sa koná každoročne od 15. januára do 15. februára. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nie je telesne alebo duševne primerane vyspelé a ak o to požiada rodič alebo iný zákonný zástupca, lekár alebo riaditeľka predškolského zariadenia, odloží mu riaditeľ ZŠ (v zmysle §2 písm. p z. č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní – školský zákon) začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok.

O možnosti odložiť začiatok povinnej školskej dochádzky škola informuje zástupcu žiaka pri zápise. Ak zástupca žiaka požiada o to, aby do školy bolo výnimočne prijaté dieťa, ktoré dovŕši šiesty rok veku v čase od začiatku školského roka do konca kalendárneho roka, k žiadosti priloží vyjadrenie okresnej pedagogicko-psychologickej poradne a lekára.

Dôvody na odklad školskej dochádzky:

- dieťa sa narodilo medzi májom a augustom pred šiestimi rokmi,
- nemá záujem o učenie, nie je prirodzene zvedavé na nové veci, nekladie otázky,
- má problémy s výslovnosťou alebo nevie formulovať vety,
- dieťa je príliš malé na to, aby mohlo sedieť v školskej lavici,
- nevydrží sa sústrediť a nezapamätá si vetu,
- nedokáže sa orientovať v čase, neovláda priestorovú orientáciu,
- nevie dodržiavať základnú hygienu, samostatne sa obliekať, obúvať, vyzliekať, nevie jesť príborom,
- nepozná údaje o sebe (rodine, adresu, svoj vek),
- dieťa je nezrelé, neposedné, netrpezlivé.

Pokiaľ sa u žiaka prvého ročníka základnej školy v priebehu prvého polroka prejaví nedostatočná telesná alebo duševná vyspelosť na školskú dochádzku, môže orgán štátnej správy v

školstve na základe návrhu riaditeľa školy a po prerokovaní so zákonnými zástupcami dodatočne odložiť plnenie povinnej školskej dochádzky na nasledujúci rok.

5. Dlhodobé projekty

Škola organizuje každoročne tieto kultúrne a športové podujatia:

- Didaktické hry v prírode.
- Mikuláš a Vianočná besiedka.
- Karneval.
- Súťaže v speve a prednese poézie a prózy.
- Deň Matiek.
- MDD.
- Medzitriedne a školské kolá vo vybíjanej a malom futbale.
- Výtvarné súťaže.
- Protidrogové, environmentálne a IKT programy.
- OZ Tatry.
- Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách.
- Vzdelávanie učiteľov v anglickom jazyku.

Máme záujem o spoluprácu so Špeciálnou základnou školou v Pavlovciach nad Uhom, v rámci voľno-časových aktivít.

Spolupracujeme s tunajšou firmou Ekover, zaoberajúcou sa triedením odpadu a ochranou prírody. Škola si dala za cieľ naučiť žiakov ekologicky myslieť a separáciou odpadu pomáhať prírode.

Plánujeme stretnutie so splnomocnenkyňou vlády pre rómske komunity.

Európska únia – cieľom je zoznámiť žiakov s členskými štátmi EU a vybranými oblasťami (vznik EU, životné prostredie, pamiatky, osobnosti, euromena).

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Otázky vzťahu rodiny a školy vystupujú v poslednom období do popredia pedagogického záujmu.

Spoločným spojivom by mala byť angažovanosť rodičov do činnosti školy v rámci rodičovstva, komunikácie, dobrovoľných programov, učenia sa doma, rozhodovania a spolupráce so školskou komunitou, vytváranie spoločných školských aktivít.

Škola sa usiluje o to, aby jej kontakt s rodičmi bol čo najužší, preto je rodičom umožnené komunikovať so školou denne, bez časového vymedzenia. Škola víta záujem rodičov, je pre nich otvorená, rodičia môžu po dohode navštíviť vyučovanie, spolupracovať, alebo sa zúčastňovať rôznych školských akcií.

Sústredíme sa na pomoc rodičom stať sa lepšími rodičmi, umožniť im, aby nadobudli zručnosti a vedomosti potrebné pri výchove a vzdelaní svojich detí prostredníctvom rozhovoru, besied, diskusných klubov, prednášok.

V oblasti kultúrnych akcií spolupracuje škola s Mestskou knižnicou Spišské Vlachy, Špeciálnou základnou školou v Spišských Vlachoch, taktiež s Materskou školou v Žehre.

Škola spolupracuje aj s Obecným úradom v Žehre, Mestským úradom v Spišských Vlachoch a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Krompachoch.

Škola úzko spolupracuje s Radou školy pri ZŠ SNP 13, v Spišských Vlachoch, ktorá pozostáva zo 7 členov a to:

- pedagogickí zamestnanci: 2
- nepedagogickí zamestnanci: 1
- zástupcovia z radu rodičov: 2
- poslanci mestského zastupiteľstva: 2

Rada školy bola zriadená podľa Zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve s účinnosťou od 31. 3. 2003. Rada školy je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý vyjadruje a presadzuje záujmy miestnej samosprávy a záujmy rodičov, pedagogických zamestnancov a ďalších zamestnancov školy a žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní tiež funkciu verejnej kontroly práce vedúcich zamestnancov tejto školy.

Rada zasadá podľa plánu rady školy 4 - krát do roka.

Rodičia sa zúčastňujú schôdzí ZRPŠ organizovaných každý štvrtý rok.

Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradňou v Spišskej Novej Vsi a Špeciálno-pedagogickou poradňou v Gelnici.

7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva 15 učební, malú telocvičňu, učebňu výpočtovej techniky (12 počítačov), archív, dva kabinety učebných pomôcok, kabinet CO, školskú knižnicu, nárad'ovňu, kancelária riaditeľa, zborovňa, 2 kancelárie administratívnych pracovníčok, sociálne zariadenia.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z prvého vybavenia školy.

Pri obnove učebných pomôcok sú veľmi nápomocní učitelia. Škola má k dispozícii školské ihrisko v nevyhovujúcom stave, do ktorého je potrebné investovať.

Počas školského roka sme doplnili veľké množstvo moderných učebných pomôcok, čo umožnilo tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie.

Z dôvodu nedostatku priestorov v hlavnej budove školy je vytvorené elokované pracovisko v obci Žehra, časť Dreveník s 5 triedami.

Pre celkovo bezproblémové fungovanie chýba v školskej budove kuchyňa, jedáleň, veľká telocvičňa, väčší počet počítačov.

8. Škola ako životný priestor

Klíma našej školy je liberálna, priaznivá, vládnu v nej partnerské vzťahy. Škola je riadená na demokratických princípoch s vnútornou hierarchiou a určenými kompetenciami, rešpektuje liberálne prostredie. Program školy je organizovaný na princípoch humanného vzdelávania a otvorenosti pre ďalšie aktivity žiakov.

Pohoda školského prostredia nie je daná školskými priestormi samými, ale vytvárajú ju hlavne ľudia, ktorí v tomto priestore pracujú.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie škola kladie dôraz na upravené a estetické prostredie tried, chodieb, a ostatných priestorov školy a školského dvora.

Aktuálne informácie o aktivitách školy sú na informačných tabuliach a nástenkách v škole a na budove školy.

Pedagógovia vhodným prístupom vytvárajú priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi a medzi žiakmi a ostatnými zamestnancami školy.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Adekvátne vytvárame podmienky pre bezpečné a zdravé pracovné prostredie pre žiakov, učiteľov a ostatných pracovníkov školy. Priestory školy sú vyhovujúce na vyučovanie. Učitelia a žiaci absolvujú pravidelné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a protipožiarne školenia. Pravidelné kontroly vykonáva bezpečnostný technik.

Sú stanovené opatrenia pre zabezpečenie objektu školy bezpečnosti žiakov a zamestnancov. Tieto opatrenia sú deklarované a ukotvené v školskom poriadku a vnútorných smerniciach.

Cieľom bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní v základných školách je:

- formovať postoje a hierarchiu hodnôt žiaka v zmysle skutočností, že človek, ktorý dokáže organizovať svoj život zdravo a zmysluplne, zaujíma sa o iných ľudí a dokáže im pomáhať v prípade zdravotnej alebo inej núdze, je pripravený pre zdravý osobný, pracovný a rodinný život a individuálnu seberealizáciu,
- viesť žiakov za ich aktívnej účasti k zlepšovaniu pracovného prostredia, k dodržiavaniu hygienických zásad a zásad bezpečného konania a správania a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- formovať u žiakov právne vedomie, viesť ich k dodržiavaniu hygienických, dopravných, požiarnych a iných predpisov a pokynov, ktoré sa týkajú starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a pri iných činnostiach,
- zabezpečiť pre žiakov osvojenie si súboru bezpečných komunikačných a pracovných návykov a zručností, ktoré budú základom bezpečného správania v ich budúcej profesii,
- na základe prepracovaného systému výchovy k bezpečnému správaniu a konaniu zabezpečiť naplnenie uvedených cieľov aj v záujmovej činnosti.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Cieľ školy

Škola umožní všetkým žiakom získať základné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch. Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní.

Cieľom našej školy je:

- pripraviť gramotného žiaka podľa veku, jeho individuálnych schopností, vedomostí a sociálneho prostredia, z ktorého pochádza,
- osvojiť si stratégiu učenia a byť motivovaný pre celoživotné učenie,
- učiť žiakov triediť informácie, rozlíšiť podstatné od menej podstatného,
- tvorivo myslieť, logicky uvažovať a riešiť problémy,
- vedieť všestranne a účinne komunikovať,
- porozumieť potrebe vzdelávať sa,
- dať žiakom príležitosť aktívne sa podieľať na vlastnom vzdelávaní,
- viesť žiakov k samostatnému prejavu,
- spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné aj druhých,
- vytvárať pre žiakov také prostredie, aby školu dokázali maximálne využiť pre svoj osobnostný rozvoj,
- prispievať k prirodzenému rozvoju ekologického cítenia žiakov,
- preferovať nie iba intelektové nadanie, ale rovnako podporovať žiakov s iným druhom nadania ako je estetické, pohybové, hudobné, manuálne a iné,
- vychovávať žiakov k zdravému životnému štýlu,
- rozvíjať pohybové aktivity,

- dôsledne uplatňovať drogovú prevenciu,
- vytvárať príjemnú atmosféru v škole,
- vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v chovaní, jednaní a v prežívaní životných situácií, vnímavosť a citlivé vzťahy k ľuďom, k svojmu prostrediu a k prírode, jednoducho povedané má ísť o koexistenciu, spolužitie múdrosti, mravnosti, dobra, pravdy a lásky.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Zameraním školy je pomôcť deťom z menej podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia utvárať a postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytnúť spoľahlivý základ všeobecného vzdelania orientovaného hlavne na situácie blízke životu a na praktickú skúsenosť.

Škola je otvorená všetkým deťom a rodičom, ktorých svojim pôsobením osloví. Je to miesto, kde dieťa trávi väčšiu časť dňa, a je preto pre ňu výhodné a potrebné, keď rodina a škola o sebe vie a sú navzájom prepojené.

Zámerom školy vo vzťahu k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu je ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

Tento systém zahŕňa tieto ciele:

- Uvádzať začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Udržiavať a zvyšovať kompetenciu (spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať) pedagogických zamestnancov.
- Motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebvzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, uvádzajúci učiteľ, vedúci metodických združení, archivár, knihovník, atď.

- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Prioritnou úlohou našej školy je vytvorenie takých podmienok, aby každý pedagogický a odborný zamestnanec mal záujem sa neustále vzdelávať, zdokonaľovať svoje majstrovstvo a naopak, aby sa nezáujem o vzdelávanie, pohodlnosť, lajdáctvo nevyplácali.

Stupeň vzdelania

ISCED 1

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním všeobecnovzdelávacieho programu ostatného ročníka primárneho stupňa základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania alebo adekvátnom stupni viacročného gymnázia.

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní nových skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím.

V tomto veku je pre deti dôležitá programová možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo je významný základ pre rozvoj gramotnosti. Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti.

Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinke, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti z vzájomného ohľadu, uznania a úcty.

Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením integratívnych predmetových prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie (ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup).

Súčasťou cieľového programu je aj včasná korekcia prípadných znevýhodnení (zdravotných, sociálnych a učebných) a rozpoznanie, resp. podchytenie špecifických potrieb, záujmov a schopností (vrátane nadania a talentu) žiakov. Dôležité je podchytenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (včasná depistáž, diagnostika a korekcia prípadných znevýhodnení).

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh, je založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú k jeho rozvoju.

3. Profil absolventa

Absolvent 1.stupňa ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, vedieť hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti. Jeho vedomosti sú podmienené rozsahom učiva súčasných učebných osnov a jeho individuálnymi schopnosťami. Mal by mať základné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti zvládnutého učiva 1. stupňa a uplatniť ich v edukácii na 2. stupni.

Absolvent primárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie:**

1) sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti.

2) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách,
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

3) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií.

4) kompetencia učiť sa učiť sa

• má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,

- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok.

5) kompetencia riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápatým a spolupracujúcim) spôsobom.

6) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,

- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadmi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom.

7) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vlastný postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

4. Pedagogické stratégie

Vytvoriť atraktívne edukačné prostredie pre cieľovú skupinu, rešpektujúce jej sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká, a tým prispieť k zlepšeniu dochádzky do školy.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť a aktivitu.

Modernizovať stratégie vzdelávania tak, aby tieto rešpektovali osobnostné, kultúrne a sociálne špecifiká a vzdelávacie potreby jednotlivcov ponímané ako subjekty a nie objekty vzdelávacieho procesu. Intenzívnym školským a mimoškolským vzdelávaním meniť postoje majority k minoritám a naopak. Hľadáme vhodné individuálne prístupy vo vzťahu učiteľ–žiak–predmet.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Využívame IKT a didaktickú techniku vo vyučovaní na skvalitnenie výučby.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy (napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom).

Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním do budúceho školského roka je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo prospievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Naším cieľom je pomocou špeciálnych výchovno-vzdelávacích metód, foriem a prostriedkov poskytnúť výchovu a vzdelanie deťom pochádzajúcim so sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré pre svoje rozumové, zmyslové nedostatky, chyby reči, ale aj neschopnosť a nezáujem väčšiny rodičov, nedokážu zvládnuť učivo ZŠ.

Škola vytvára priestor pre rozvíjanie osobnosti každého žiaka. Špeciálny pedagóg v spolupráci s triednym učiteľom a rodičom zaisťuje vzdelávacie potreby žiakov a v spolupráci s poradenským zariadením zaisťuje odbornú diagnostiku. Títo žiaci sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho plánu, ktorý vychádza z diagnostiky a doporučení PPP a vzdelávacieho obsahu. V rámci výučby týchto žiakov je škola materiálne zabezpečená (špeciálne učebnice, pomôcky).

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov. Môžu sa vyučovať v rámci jednotlivých učebných predmetov.

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezové témy:

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

III. Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

- 1. Hodnotenie žiakov**
- 2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov**
- 3. Hodnotenie školy**

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v škole je hodnotenie žiakov. Hodnotenie žiakov je bežnou činnosťou, ktorú učiteľ v škole vykonáva priebežne vo vyučovaní, (ale i mimo nej) po celý školský rok.

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej, získava informácie o tom, ako danú problematiku ovláda, ako dokáže použiť to, čo sa naučil, v čom sa zlepšil, a v čom má ešte chyby. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby pretrvávajúce nedostatky odstránil.

Hodnotenie nesmie byť zamerané primárne na porovnávanie žiaka s jeho spolužiakmi, malo by sa sústrediť i na individuálny pokrok každého žiaka, respektíve na hodnotenie naplnenia vopred stanovených požiadaviek. Súčasťou hodnotenia žiaka v škole je tiež hodnotenie jeho správania a prejavu. Celkove však hodnotenie nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti a sebadôvery žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Skúsený a tvorivo mysliaci pedagóg má u žiakov vzbudzovať záujem o učenie , o získavanie nových vedomostí, o spôsob učenia. Žiaci majú záujem o učenie a tešia sa, keď sa im podarí splniť úlohu.

Zásady hodnotenia a klasifikácie:

- 1) Hodnotenie žiakov je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.
- 2) Žiaci musia byť v procese vzdelávania pravidelne hodnotení a majú právo dozvedieť sa výsledok hodnotenia.
- 3) Hodnotenie žiakov sa môže realizovať klasifikáciou a slovným hodnotením.
- 4) Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, jej výsledky sa vyjadrujú určenými stupňami na 5 bodovej stupnici.
- 5) Slovné hodnotenie je formou hodnotenia, ktorého výsledky sú obsiahnuté v slovnom komentári, kde učiteľ ocení klady i nedostatky práce žiaka.
- 6) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie. Priebežné hodnotenie sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka a má hlavne motivačný charakter. Súhrnné hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa spravidla uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí v danom predmete.
- 7) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi.
- 8) Pri priebežnom hodnotení učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Pri súhrnnom hodnotení objektívne hodnotí kvalitu vedomostí, zručností a návykov.
- 9) Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiakov, ktoré dosiahli vo vyučovacích predmetoch, v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiakov podľa vnútorného poriadku školy.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy zabezpečuje škola formatívny spôsob hodnotenia, ktorý sa používa na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania.

Na hodnotenie pedagogických a ostatných zamestnancov školy používame tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadane naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa.
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).
- Hodnotenia učiteľov žiakmi.

Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha pre stanovenie úloh pre budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky.

3. Hodnotenie školy

Škola systematicky pravidelne a plánovane vykonáva hodnotenie dosiahnutých výsledkov podľa dopredu stanovených kritérií, v jednotlivých oblastiach.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie.
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi.
- Prostredie – klíma školy.
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania.
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- Výsledky vzdelávania.
- Riadenie školy.
- Úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov.
- Kvalita výsledkov.
- Vnímanie školy okolím a prezentácia školy.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov.
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

IV. Školský učebný plán

Voliteľné hodiny, uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, škola pridelila povinným voliteľným predmetom.

Škola má zriadené nulté ročníky pre žiakov zo znevýhodneného sociálneho prostredia.

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník/ŠVP	Počet hodín 3. ročník/ŠkVP	Spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6	1	7	
	Anglický jazyk	3	0	3	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	2	5	
	Informatická výchova	1	0	1	
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	1	0	1	
	Vlastiveda	1	0	1	
	Poznaj a chráň	0	1	1	
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1	0	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	2	
	Hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	0	2	
Spolu		20	5	25	

V. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú súčasťou školských vzdelávacích programov.

SLOVENSKÝ JAZYK

(3. ročník ZŠ)

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	6
Školský vzdelávací program	1
Spolu	7

Charakteristika predmetu

Základnou funkciou vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni základnej školy je naučiť žiakov spisovnú podobu materinského jazyka, osvojiť si správny pravopis a gramatiku a najmä rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopností a to na úrovni ústnej i písomnej.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálné postavenie, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie. Do literárnej výchovy ako integrujúci prvok možno zahrnúť tzv. tvorivé písanie. Považujeme ho i za prostriedok preniknúť do významovej a estetickéj hĺbky literárneho diela. Tvorivé písanie sa tak stáva pre žiaka zdrojom poznania v oblasti lexiky, syntaxe, štylistiky, noetiky a poetiky, v neposlednom rade aj čítania. Ide teda o akési spojené nádoby, kde vedomostná úroveň a zručnosti sa spätne využívajú v jednotlivých zložkách predmetu. V minulosti, chápeme tým obdobie posledných desaťročí, sa kládol v materinskom jazyku akcent najmä na zvládnutie jazykovej zložky predmetu, kde učiteľ

zdôrazňoval potrebu ovládať pravopis jazyka (syntax, morfológiu, lexikológiu), pričom písomná a ústna komunikácia bola podhodnotená.

Jazyk slovenský ako vyučovací jazyk má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov. Slovenčina je štátnym jazykom na území SR. Ovládanie štátneho jazyka na dobrej úrovni zabezpečuje žiakom možnosť nielen dobre zvládnuť školské vzdelávanie, ale i úspešné uplatnenie sa na trhu práce.

Je nesporné, že úroveň výsledkov vyučovania slovenčiny v praktickom živote nie je uspokojivá, ba ovládanie jazyka nie je na patričnej úrovni. Máme na mysli používanie spisovnej formy jazyka v úradoch, v televízii, v rozhlase, iných médiách a kultúrnych ustanovizniach. Príčin je hneď niekoľko. Jazyk musí žiak dobre poznať, aby ho mohol dobre využívať, aby ním mohol myslieť, cítiť. Každá zložka jazyka vplýva na jazykový prejav žiaka a odráža sa v jeho myslení.

K hlavným aspektom patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládať na elementárnej úrovni. V rámci zložky čítanie a literárna výchova by sa mal dôraz klásť na čítanie s porozumením. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám, a prostredníctvom nich k materinskému jazyku, ako nositeľovi národných tradícií a formovania národného povedomia žiaka. Písanie je základným nástrojom gramotnosti a zároveň slúži aj ako prostriedok dorozumievací a komunikačný.

Slovenský jazyk na 1. stupni zahŕňa jazykovú zložku, slohovú zložku a písanie. Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddelované, ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka (v osnovách sú formálne vyčlenené kvôli prehľadnosti).

Písanie je organicky spojené s jazykovou a slohovou zložkou.

Škola prostredníctvom čítania a literárnej výchovy spoluvytvára základ komunikačných schopností. Pomáha formovať kultúrne vzťahy človeka k ľuďom a svetu, pomáha vytvárať hodnotové postoje. Má pomáhať chápať hmotnú a duchovnú kultúru národa, formovať literárne vedomie, vytvárať osobnostný vzťah k literatúre, vzbudzovať etické a estetické cítenie. Prostredníctvom literatúry sa žiak učí chápať svet, v ktorom žije, a jeho časové podoby.

Ciele predmetu

Cieľom jazykového vyučovania je položiť základy komunikačných zručností žiakov, osvojiť si základy písania, vedieť sa vyjadriť písanou a hovorovou formou.

Neoddeliteľnou súčasťou jazykového vyučovania je aj literárna zložka, ktorej úlohou je rozvíjať čitateľské zručnosti a budovať si pozitívny vzťah k literatúre a literárnym dielam.

Hlavné ciele:

- ❖ Žiaci sa učia správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať. Osvojujú si techniku písania.
- ❖ Osvojujú si výslovnostnú normu, cvičia sa v správnej artikulácii a v správnej výslovnosti.
- ❖ Prehlbujú si základy pravopisnej normy (veľké začiatkové písmená, diakritické a interpunkčné znamienka atď.), učia sa rozoznávať a používať správne slová/tvary slov, slovesné väzby od nesprávnych.
- ❖ Učia sa analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, triediť ich, vyhodnocovať a postupne zatrieďovať do systému.
- ❖ Získavajú základné poznatky o význame základných lingvistických pojmov.
- ❖ Učia sa reprodukovat' text (doslovne, podrobne, stručne) a cvičia sa v uplatňovaní prebratých jazykových javov pri tvorbe vlastných textov, v ústnej a sčasti aj písomnej podobe. Tvorja vlastné texty zodpovedajúce komunikatívnemu zámeru.
- ❖ Cvičia sa v tvorení kultivovaných jazykových prejavov s dôrazom na rozoznávanie a používanie štylisticky primeraných prostriedkov od štylisticky neprimeraných prostriedkov. Pri písomnej oprave (korekcii) chýb sa učia používať základné korektorské (opravné) značky.

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa, ktorým je spisovné ovládanie reči v ústnom i písomnom prejave sú rôzne a rôzni autori ich odporúčajú používať individuálne. Učiteľ si volí čo najúčinnnejšie a najefektívnejšie metódy a formy práce pre daný druh učiva, pričom rešpektuje individuálne danosti žiaka v triede. Dôraz sa kladie na osobnosť učiteľa, na jeho flexibilitu, originalitu a schopnosť zvládať nepredvídateľné situácie počas vyučovania.

Tvorivosť je prvok, ktorý sa má uplatňovať nielen v didaktike predmetu, ale rovnako u žiaka ako i učiteľa.

Správny výber metód a foriem práce vedie k zefektívneniu vyučovacieho procesu. Dôležitou zložkou je interakcia učiteľa a žiaka, pri ktorej je dôležitá spätná väzba.

Kompetencie - spôsobilosti, ktoré je potrebné zvládnuť v procese vyučovania materinského jazyka, a ktoré sa opierajú o **klúčové /základné/ kompetencie**. Zaraďujeme sem:

Komunikačná kompetencia

- Osvojiť si základy princípu zdvorilosti a kooperácie v každodennej komunikácii (pozdrav, oslovenie, vedieť prevziať slovo v dialógu v skupine, predstaviť sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie; základy neverbálnej komunikácie: nadviazať očný kontakt, vhodný postoj a gestá pri hovorení pred skupinou spolužiakov).
- Rozvíjať schopnosť funkčne používať jazyk v rôznych komunikačných situáciách na základe elementárnych poznatkov jazykového systému.
- Vytvárať zručnosti, ktoré umožňujú používateľovi jazyka odlíšiť gramaticky správnu vetu od nesprávnej a schopnosť tvoriť nové vety.

Kognitívna kompetencia

- Analyzovať celok na časti a syntetizovať časti do celku (text – veta – slovo – slabika – hláska). Formou hier s hláskami a písmenami, slovami a vetami rozvíjať fluenciu, flexibilitu a originalitu myslenia.
- Učiť sa vyhľadávať informácie o jazyku v tlačенých slovníkoch a encyklopédiách, aj v elektronických zdrojoch. Získať базовú gramotnosť, rozvíjať základy funkčnej gramotnosti.

Sociálna kompetencia

- Participovať na spoločnej komunikácii i na spoločnej činnosti.
- Spôsobnosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia. Kooperovať v skupine. Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín. Schopnosť empatie.

- Spôsobilosť vytvárať si vlastný hodnotový systém. Uvedomiť si svoju identitu. Rozvíjať čítanie, vnímanie, fantáziu. Spôsobilosť prijať vecnú kritiku a zároveň obhájiť vlastný názor.

Základné komunikačné zručnosti sú: počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie. Okrem tejto klasifikácie ich ešte rozdeľujeme do dvoch veľkých oblastí založených na funkcii počúvania a čítania (receptívne), hovorenia a písania (produktívne).

Receptívna oblasť (vnímanie) pozostáva z činností, pri ktorých žiak dostáva informácie a myšlienky z vonkajších zdrojov. Spája počúvanie a čítanie. Sú to dva základné spôsoby prijímania informácií.

Produktívna oblasť (vyjadrovanie) je druhou polovicou vyučovania materinského jazyka. Obsahuje činnosti, kde žiak realizuje svoje myšlienky a informácie a delí sa s nimi s inými žiakmi. Ide o oblasť hovorenia a písania, v ktorej sa produkujú zmysluplné myšlienky a rôzne informácie prostredníctvom slov.

Každá vyučovacia hodina materinského jazyka by mala byť zameraná na dieťa a jeho skúsenosť s jazykom a svetom, pričom počúvanie, čítanie, hovorenie a písanie by mali byť jej samozrejmosťou bez ohľadu na obsah vyučovacej hodiny. Z uvedeného vyplýva, že spomínané komunikačné zručnosti navzájom súvisia, a preto by sa mali vyučovať ako celok. Tento fakt je možné využiť v praxi u žiakov nižších ročníkov, ktorý je charakteristický prirodzeným priebehom učenia a jeho obsah tvorí počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie a výtvarný prejav.

Všeobecné ciele predmetu literatúra a čítanie

Cieľom vyučovania literatúry je oboznámiť žiakov so súborom diel slovenskej i svetovej literatúry, ktorá svojou štruktúrou i spôsobom tematizácie sveta zodpovedá dosiahnutému stupňu psychického i fyzického vývinu žiakov.

Literatúra (aj čítanie) na 1. stupni vedie žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov a okrem orientácie na knihu aj k pozitívnemu prijímaniu kultúry.

Cieľom vyučovania literatúry je preto pochopenie umeleckej literatúry ako nejednoznačného, otvoreného (pre fantáziu, vlastný prístup i pre odmietnutie) pohľadu na svet, resp. jeho zobrazenia.

Didaktické ciele sú orientované na činnosti žiakov, ktoré tvoria predpoklad pre príjem literárneho textu - čitateľskú zručnosť, pochopenie a porozumenie čítaného textu v podobe primeranej veku žiaka.

Súčasne sa však prezentuje aj systém vedomostí o literatúre - základné identifikačné znaky druhov a žánrov a elementárne charakteristiky literatúry ako umeleckého druhu.

Hlavné ciele predmetu literatúra a čítanie

Výcvik čítania sleduje osvojovanie si techniky a čitateľských kvalít v rovine zručností. Literárna výchova absorbuje čítanie, aby budovala rovinu poznatkovú, ktorá rozmnožuje informácie, rovinu zážitkovú, ktorá sprostredkúva emotívne poznanie sveta, rovinu výchovnú, rozvíjajúcu osobnosť žiaka, rovinu komunikatívnu, ktorá mu umožňuje odovzdať poznané a precítené, resp. na základe toho tvoriť vlastné hodnoty, a rovinu estetickú, formujúcu jeho kvality života.

Čítanie je jedným zo základných systémov ľudskej komunikácie, informačný systém s možnosťou medzikultúrnej komunikácie. Čítanie a literatúra je slovesný znakový systém.

Realizácia výchovno-vzdelávacích cieľov:

- a) osvojenie si a zdokonaľovanie techniky a kvalít čítania:
- hlasové a dychové cvičenia,
 - nácvik správnej artikulácie,
 - nácvik spisovnej výslovnosti,
 - uplatňovanie suprasegmentálnych javov,
 - hlasné čítanie
 - tiché čítanie,
 - správne a plynulé čítanie,
 - uvedomené čítanie,
 - výberové čítanie,

- nácvik rôznych spôsobov čítania,
- výrazné (estetické) čítanie, pokus o umelecký prednes,
- b) počúvanie a čítanie literárnych textov,
- c) reprodukcia literárneho textu (verná, voľná, výberová, dotváranie na základe vlastnej fantázie...),
- d) neverbálna reprodukcia - kresba, pantomimická hra,
- e) analýza deja, konanie postáv, rozprávač...,
- f) formy a metódy zobrazovania,
- g) literárne a jazykové prostriedky,
- h) komparácia literárnych textov,
- ch) práca s ilustráciou, komiks,
- i) tvorivá dramatika,
- j) literárne dielo vo filme, televízii, videu, rozhlase...,
- k) orientácia v knižnici.

Systematická spolupráca pôsobiaca v interakcii učiteľ – žiak sa bude smerovať k hlbšiemu poznaniu materinského jazyka, k väčšej hrdosti a úcte k jazyku, čo v praxi znamená, že žiaci budú svoj jazyk poznať, budú ho vedieť používať, budú ním tvorivo myslieť a bez ťažkosti sa budú ním aj písomne vyjadrovať.

Obsah predmetu

Jazyk slovenský v 1. roč. ZŠ sa člení na dve základné zložky **čítanie** a **písanie**. To znamená, že jedna vyučovacia hodina obsahuje obidve zložky. Poradie a dĺžku týchto častí si určuje učiteľ sám v závislosti od náročnosti preberaného učiva a podľa aktuálnych potrieb triedy. Ak to učiteľ považuje za prospešné, môže fyzicky náročnejšie písanie rozdeliť v rámci jednej vyučovacej hodiny na dve kratšie časti.

Príklady variabilnosti členenia jednej vyučovacej hodiny jazyka slovenského v 3. ročníku:

1. čítanie – písanie
2. písanie – čítanie
3. písanie – čítanie – písanie

Ostatné zložky slovenského jazyka - **literatúra, jazyková výchova a sloh** sú organickou súčasťou týchto dvoch základných zložiek a preto na ne nie sú vyčlenené osobitné hodiny. To znamená, že súbežne s osvojovaním čítania a písania plní učiteľ ďalšie úlohy vyplývajúce z týchto zložiek:

- o rozvíja komunikačné a vyjadrovacie schopnosti žiakov so zameraním sa na kultúru jazyka,
- o rozširuje slovnú zásobu žiakov, najmä tým, že sa vo svojom vyjadrovaní neobmedzuje len na okruh slov doteraz deťom známym, ale postupne zaraďuje i výrazy, ktoré zatiaľ v slovníku detí chýbajú,
- o dbá na čistotu jazyka, najmä prostredníctvom vlastného vzorného vyjadrovania ,
- o zoznamuje deti s pravopisnými javmi v rozsahu určenom v časti PÍSANIE,
- o prostredníctvom vlastného hlasného čítania zoznamuje deti s rôznymi literárnymi útvarmi primeranými veku , najmä so zameraním na ich citové pôsobenie. Využíva k tomu predovšetkým texty z čítanky a inú vhodnú detskú literatúru, najmä od slovenských autorov. Vede so žiakmi rozhovory o prečítanom, kladie otázky, dbá na formovanie postojov k čítaniu s porozumením.

Obsah učebného predmetu:

PREDMET: Slovenský jazyk pre 3.ročník ZŠ (Jazyková zložka)	Ročník: tretí ZŠ časová dotácia: 3 hodiny týždenne		
Pojmy	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Komunikačné ciele
Abeceda Slovník Druhy slovníkov Encyklopédia Telefónny zoznam.	Tlačené a písané písmená abecedy. Radenie slov podľa abecedy. Názvy písmen. Vyhľadávanie slov v slovníku podľa abecedy.	Žiak ovláda tlačenú a písanú podobu abecedy. Vie zoradiť slová v abecednom poradí. Vie správne pomenovať všetky písmená. V slovníku vie vyhľadať slovo podľa abecedy. Podobne i v encyklopédií alebo	Prakticky využiť poznatky s abecedou na prácu s encyklopédiami a slovníkmi. Aktívne využívať abecedu pri vyhľadávaní nových informácií v tlačovej aj elektronickej podobe. Podporovať záujem o spoznávanie nových

		telefónnom zozname.	slov a ich presné využívanie v praxi.
Slabikotvorné hlásky l, í, r, ř Písanie a výslovnosť spoluhlások l, í a r, ř.	Slovo, slabika. Rozdeľovanie slov na slabiky. Vytváranie slov prostredníctvom slabikotvorných slabík.	Žiak suverénne rozdeľuje slová na slabiky, zo slabík vie vytvoriť slová. Vie, že spoluhláska l, í a r, ř môže nahradiť samohlásku a vytvoriť slabiku.	V rámci opakovania učiva: slabikotvorné hlásky a tvorba slabík s týmito hláskami žiak rozozná takéto slová a vie tvoriť nové slová.
Obojaké spoluhlásky b, m, p, r, s, v, z, f	Spoluhlásky rozdeľujeme na tvrdé, mäkké a obojaké. Názvy obojakých spoluhlások. Pravopis po obojakých spoluhláskach.	Žiak vie rozoznať obojaké spoluhlásky. Vie ich vymenovať. Vie, že po obojakých spoluhláskach píšeme alebo i, í alebo y, ý.	
Vybrané slová	Definícia vybraných slov. Pravopis vybraných slov vo všeobecnom ponímaní. Príbuzné slová. Vybrané slová po obojakej spoluhláske f neexistujú.	Žiak vie zadefinovať vybrané slová. Vie povedať aké i, í alebo ý, ý píšeme vo vybraných slovách. Naučí sa rozoznávať vybrané slová a príbuzné slová.	Rozširovať aktívnu slovnú zásobu žiakov o vybrané slová a príbuzné slová. Frazémy s vybranými slovami vedieť využívať v komunikačnej situácii. Vybrané slová vedieť používať nielen v pravopisných cvičeniach, nácvikných a kontrolných diktátoch, ale najmä pri tvorbe vlastných textov a uplatňovať ich v medzipredmetových vzťahoch (vlastiveda, prírodoveda, IKT, etická výchova a pod.)
Vybrané slová po obojakých spoluhláskach b, p, m, v, r, z, s Príbuzné slová.	Obsah učiva spočíva v ovládaní vybraných slov po jednotlivých obojakých spoluhláskach (okrem spoluhlásky f).	Žiak si postupne osvojuje pravopis vybraných slov. Vie, v ktorých slovách sa píše y, ý. Vie správne uplatniť	

	Odvodzovanie a Tvorenie príbuzných slov. Pravopis vybraných slov a príbuzných slov.	pravopis v príbuzných slovách. Vie vybrané slová používať nielen v izolovaných slovách, ale aj v iných slovných spojeniach a v textoch.	
Podstatné mená Všeobecné a vlastné podstatné mená	Vyvodiť definíciu podstatných mien na konkrétnych. Rozdelenie podstatných mien na všeobecné a vlastné. Pravopis vlastných podstatných mien.	Žiak vie zdefinovať podstatné mená. Vie sa na ne opýtať správnu otázkou. Vie ich nájsť v cvičeniach, v jednoduchých textoch. Vie rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená. Vie uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných menách - osôb, zvierat, miest a obcí, vrchov, riek, potokov, štátov, svetadielov...	Rozlišovanie a vyhľadávanie konkrétnych podstatných mien v texte. Tvorba viet na podstatné mená a ich praktické používanie v texte. Správny pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien v pravopisných cvičeniach a v diktátoch. Žiak vie gramatický jav aplikovať pri tvorbe textov.
Slovesá Synonymá Prídavné mená Antonymá	Vyvodiť jednoduchú definíciu slovíes. Definícia prídavných mien. Vyvodenie pojmu z akostných prídavných mien.	Žiak pozná funkciu slovies v texte. Tvorí synonymá. Žiak vie zdefinovať prídavné mená. Vie vyhľadať prídavné mená (akostné) z cvičení, z textu. Vie tvoriť antonymá.	Pri slovných druhoch slovies a prídavných mien platia podobné komunikačné ciele ako pri predchádzajúcich slovných druhoch (podstatné mená). Problematiku antoným a synonymým je možné riešiť formou hry so slovami zameranú na tvorbu slov s rovnakým a opačným významom. Učiteľ nevyvodzuje príslušné termíny, ale snaží sa u žiakov vzbudiť záujem o slová a ich

			používanie vo vetách, v komunikácií a písanom texte.
Zámená	Definovať zámená. Vychádzame zo skúsenosti, že žiaci používajú v bežnej komunikácii zámená, napr. ja, ty, on, ona, my, vy, oni, ony, ten, tá, to, tí, tie, moje, tvoje, naše, vaše. Žiakov neučíme delenie zámen, iba ich naučíme prakticky ich vyhľadať v cvičeniach, v textoch a pod.	Žiak ovláda krátku definíciu zámen. Vie vymenovať bežne používané zámená v praxi. Vie ich vyhľadať v cvičeniach alebo v texte. Vie ich používať pri komunikácii s inými osobami.	Praktické používanie zámen v slovnej aj písomnej komunikácii. Pri vyvodení tohto učiva vychádzame z hovoreného textu. Žiaci na základe vlastnej komunikácie selektujú zámená, učia sa ich pravopis, vedia ich použiť v texte a vedia ich zameniť za iné slovné druhy, ktoré doteraz ovládajú.
Číslovky	Definovať číslovky. Podobne ako pri slovnom druhu zámená aj pri číslovkách vychádzame zo skúsenosti žiakov s týmto slovným druhom. Žiaci od 1. triedy používajú číslovky v matematike. Pri definícii vychádzame z poznatkov žiakov o číslovkách. Môžeme spomenúť číslovky základné aj radové, ale nevyžadujeme, aby tieto pojmy žiaci ovládali.	Žiak pozná a vie povedať jednoduchú definíciu čísloviek. Žiak vie vyhľadať základné, radové alebo iné číslovky, ktoré pozná alebo sa s nimi stretol v praxi v cvičeniach, v textoch. Žiak vie v bežnej komunikácii používať slovný druh – číslovky. Vie správne napísať číslovky do 1000. Vie správne uplatniť ich pravopis v texte.	Vedomosti o číslovkách žiak využíva nielen na hodinách jazyka slovenského, ale i v iných predmetoch, najmä v matematike.

PREDMET: Slovenský jazyk pre 3.ročník ZŠ (čítanie a literárna výchova)	Ročník: tretí ZŠ časová dotácia: 4 hodiny týždenne		
Pojmy	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Komunikačné ciele
Literatúra pre deti	Literárne texty sú zamerané na zvládnutie techniky čítania, na porozumenie prečítaného textu. Obsahujú témy prírodných motívov spojených s jesenným dozrievaním a s tematikou školy.	Vie vymenovať knihy pre deti a mládež, ktoré pozná z domu alebo knižnice. Pozná niektorých významných detských autorov. Vie porozprávať krátky dej z prečítanej knihy alebo vie povedať jej obsah.	Prostredníctvom čítania doplnkovej literatúry žiaci nadobúdajú lepšie čitateľské zručnosti. Vyjadrujú pocity, zážitky z prečítanej literatúry. Nadobúdajú zručnosti vo vyhľadávaní detskej literatúry – orientácia v knižnici.
Poézia Próza Verš Odsek	Rozdelenie literatúry na poéziu a prózu. V súvislosti s poéziou naučíme žiakov pojem verš.	Žiak vie rozoznať poéziu od prózy. Vie v literárnom texte identifikovať verš. V prozaickom útvare rozozná odseky.	V súvislosti s poéziou naučíme žiakov pojem verš. V súvislosti s prózou vysvetlíť pojem odsek. Precvičiť pojmy na praktických literárnych ukážkach.
Ľudová slovesnosť. Pranostika Ľudová rozprávka Prirovnanie	Krátke ľudové útvary. Pojem pranostika – vysvetliť, zoznámiť žiakov so známymi pranostikami. Vychádzame z poznatkov zo života, z prírody, prírodných úkazov a javov. Naučiť žiakov pojem prirovnanie, vedieť v literárnych útvaroch nájsť príklady na prirovnanie.	Žiak vie čo je ľudová slovesnosť a ktoré literárne útvary obsahuje. Pozná pranostiku. Svojimi slovami ju vie charakterizovať. Vie vyhľadať pranostiku a niektoré najznámejšie si aj zapamätať a vie ich povedať. Ovláda pojem ľudová rozprávka. Žiak ovláda pojem prirovnanie. V texte vie vyhľadať prirovnanie.	Rozširovanie slovnej zásoby o nové slová, výrazy z ľudovej slovesnosti. - slová v súčasnosti už nepoužívané - archaizmy (zastarané jazykové prostriedky).
Autorská	Autorská rozprávka –	Žiak pozná pojem	Žiaci vedia prečítať

rozprávka Hlavná postava Vedľajšia postava	zoznámiť žiakov s pojmom autorská rozprávka. Naučiť pojem. Žiaci čítajú rozprávky nielen v učebnici, ale vyhľadávajú ich aj v časopisoch, v školskej knižnici, doma. Všímajú si členenie rozprávky ako literárneho útvaru. Vedia vymenovať mená svetových rozprávkarov. Vedia vymenovať názvy rozprávok.	autorská rozprávka. Pozná rozdiel medzi ľudovou a autorskou rozprávkou. Vie prakticky nájsť príklady autorskej rozprávky. Pozná členenie textu rozprávky a vie pomenovať jej výchovný cieľ. Pozná hlavnú a vedľajšie postavy rozprávky.	rozprávku s porozumením. Pokúsia sa ju zdramatizovať, prípadne urobiť krátke divadelné predstavenie. Využívajú verbálnu i neverbálnu komunikáciu.
Príslovie Porekadlo	Rozšírenie vedomosti o nové literárne útvary ľudovej slovesnosti–príslovie, porekadlo. Vedieť, že príslovie obsahuje na konci poučenie. Žiak ho vie výchovne využiť.	Žiak ovláda pojem príslovie a porekadlo. Vie vyhľadať príslovia a porekadlá v čítanke. Šikovnejší žiaci môžu priniesť krátke útvary ľudovej slovesnosti aj z domu, prípadne z knižnice. Žiak vie povedať výchovný cieľ príslovia.	Žiaci spoznávajú frazémy v krátkych literárnych útvaroch, následne ich vedia využiť v praxi.
Povešť Hlavná myšlienka	Naučiť žiakov pojem povest'. Oboznámiť ich s viacerými druhmi povesti. V tomto ročníku je potrebné dbať na vhodný výber. Povesti by mali byť jednoduchšie na pochopenie hlavnej myšlienky a nemali by obsahovať prvky naturalizmu. Výchovné využitie povesti.	Žiak ovláda pojem povest'. Vie, že existuje viac druhov povesti. Vie v povesti určiť hlavnú myšlienku.	Po vypočutí textu vie sformulovať vlastnú reakciu na text. Vie vytvoriť krátke otázky k textu. Žiak sa pokúsi napísať krátky príbeh (povešť) sám.

PREDMET: Slovenský jazyk pre 3.ročník ZŠ (komunikačná zložka - sloh)	Ročník: tretí ZŠ časová dotácia: 1 hodina týždenne		
Pojmy	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Komunikačné kompetencie
List oslovenie, podpis	Písomné členenie listu. Oslovenie, úvod, jadro, záver, podpis. (V rámci opakovania, zopakovať správne napísanie adresy.)	Žiak rozozná časti listu. Vie písomne zoštylizovať jednoduchý list. Ovláda pravopis oslovenia. Vie sa podpísať svojim menom, prípadne priezviskom.	Zamerať sa najmä na písomnú komunikáciu medzi ľuďmi navzájom. Zdôrazniť význam písanej korešpondencie (list, pohľadnica. Žiak by mal ovládať, pri akých príležitostiach jednotlivé druhy korešpondencie používame. Znovu vychádzame z praktických skúseností žiakov.
Osnova Úvod jadro záver Časová postupnosť	Rozprávanie zážitku z prázdnin alebo inej udalosti. Porozprávať príbeh podľa osnovy (úvod, jadro, záver). Časová postupnosť	Žiak vie porozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy. Pri rozprávaní dodržať časovú postupnosť.	Porozprávať svoj zážitok s dodržaním časovej a príčinnej súvislosti alebo v skupine, alebo pred triedou. Žiak využíva rôzne verbálne aj neverbálne prostriedky.
Oznam SMS e-mail korešpondenčný lístok	Písomné odovzdávanie informácií prostredníctvom mobilu, elektronicky, písomne	Žiak vie napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS správy, e-mailom alebo klasicky prostredníctvom korešpondenčného lístka. Vie správu sformulovať tak, aby obsahovala základné informácie.	Snažiť sa pri písaní krátkych správ používať presné pojmy, názvy. Použiť čo najmenej slov na vyjadrenie správy SMS, alebo e-mailu. Vedieť stručne podať informáciu o niečom, alebo niekom.

Inzeráty nachádzajúce sa v tlači	Vyhľadávanie inzerátov v tlači. Písanie inzerátov.	Žiak vie vyhľadať inzerát v časopise, v novinách alebo v reklamných tlačovinách. Vie sformulovať krátky inzerát - písomne.	Pri vyhľadávaní inzerátov cvičiť motorické zručnosti, aplikačné a analytické zručnosti. Pri samostatnej tvorbe inzerátu uplatniť najmä tvorivé zručnosti. Všímať si jazykové prvky inzerátu.
Reklama Druhy reklamy	Druhy reklamy Analýza reklamných textov Tvorba reklamných textov Reklamný plagát	Žiak vie vlastnými slovami charakterizovať pojem reklama. Vie rozlíšiť druhy reklamy. Vie sformulovať krátky reklamný text. Vie posúdiť hodnovernosť reklamy.	Pri vyhľadávaní reklamy využíva motorické zručnosti, verejnú prezentáciu reklamy, prípadne jej reprodukciiu. Všima si typické prvky reklamy a snaží sa ich využiť pri tvorbe vlastnej reklamy (grafickej).
Pozvánka	Písomná formulácia pozvánky napr. s tematikou Vianočné posedenie, Vianočný koncert žiakov... Obsah pozvánky	Žiak vie sformulovať písomne text pozvánky na nejaké podujatie. Ovláda prvky, ktoré nesmú v pozvánke absentovať (miesto, čas, program, kto pozyva). Vie pozvánku primerane graficky ozvláštniť.	Pri tvorbe pozvánky žiak uplatňuje motorické zručnosti, aplikačné a tvorivé zručnosti. Vyberá vhodné slová podľa komunikačných okolností. Slová, ktoré sú súčasťou aktívnej lexiky žiaka rozširovať a používať v nových ustálených spojeniach.
Opis Odsek	Písomne opísať konkrétny predmet. Všímať si základné prvky z ktorých sa skladá, jeho funkciu, prípadne využitie. Členenie na odseky – úvod, jadro, záver	Žiak vie opísať prvky z ktorých sa predmet skladá. Vie napísať funkciu predmetu, prípadne jeho praktické využitie. Opis vie zostaviť podľa odsekov. Vie opísať detskú ilustráciu, prípadne	Viesť žiakov k spresňovaniu slov pri vyjadrovaní (ústnom aj písomnom). Naučiť ich všímať si konkrétne prvky opisovaných predmetov. Učiť žiakov aktívne

		umeleckú ilustráciu namal'ovanú k nejakému konkrétnemu literárnemu textu (napr. z čítanky, z obľúbenej knihy).	používať slovnú zásobu, ktorú už ovládajú a rozširovať ju o nové slová a ich presné používanie.
Vizitka	Naučiť žiakov predstaviť sa prostredníctvom vizitky. Naučiť pojem slova vizitka. Ukázať im názorne ako vizitka vyzerá a aké vizitky poznáme. Čo vizitka obsahuje, aké informácie o človeku. Vedieť tieto informácie napísať.	Žiak sa vie predstaviť prostredníctvom vizitky. Vie si sám vizitku vyrobiť podľa predlohy alebo vlastnej fantázie.	Prostredníctvom vizitky viesť žiakov k slušným návykom, pripraviť ich na spoločenské správanie. Upevniť učivo o vlastných podstatných menách a ich pravopise. Precvičovať Písomnú komunikáciu.

Metódy a formy práce – stratégia vyučovania

Motivačné metódy:

- **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia),
- **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou ukážky),
- **brainstorming** (burza nápadov).

Expozičné metódy :

- **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí),
- **beseda**,
- **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov),

- **pozorovanie,**
- **manipulácia s predmetmi** (praktické činnosti, didaktická hra).

Aktivizujúce metódy:

- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie),
- **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie),
- **didaktické hry** (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Problémové metódy:

- **heuristický rozhovor,**
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém,),
- **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
- **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Fixačné metódy:

- **metódy opakovania a precvičovania,** (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Nové metódy a formy:

Tvorivé písanie, Metóda kladenia otázok, Pojmová mapa.

Hodnotenie vyučovacieho predmetu

Pri hodnotení sa bude posudzovať to, čo žiaci ovládajú, nie čo sa im nedarí. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Verbálnou formou

Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. Písomnou formou

Je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom:

testu – na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

písomnou previerkou – na konci klasifikačného obdobia a to za: 1. štvrťrok – vstupná previerka, 1. polrok- polročná previerka, 2. polrok – výstupná previerka v rozsahu 10 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

praktickými aktivitami – je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností – tvorba kníh, leporelá.

orientáciou v texte a to zadaním – vyhl'adávaním 10 pojmov na základe pokynov učiteľa.

preverovať úroveň samostatnej práce žiakov – a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností – je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Hlavným kritériom hodnotenia žiaka bude:

- individuálne zlepšenie vo vedomostiach, kognitívnych a psychomotorických schopnostiach, v snahe o lepšie výkony,

- aktivity a tvorivosti pri riešení zadaných úloh,
- systematická príprava na vyučovanie.

Hodnotenie vymedzíme na tieto okruhy :

1. Rozvoj praktických schopností a zručností .
2. Osvojenie si vedomostí.
3. Osobnosť žiaka (s upriamením sa aj na to, s akými podmienkami vstupuje do učebnej činnosti).

Hodnotenie žiakov sa uskutoční klasifikáciou v rozsahu päťstupňovej klasifikačnej stupnice známami 1 až 5.

Učebné zdroje:	Učebnica slovenský jazyk pre 3.ročník Pracovný zošit Metodická príručka k slovenskému jazyku Čítanka pre 3.ročník Pracovný zošit k čítanke Učebné osnovy a vzdelávacie štandardy Pravopisný slovník
Pomôcky:	Magnetická tabuľa IKT CD programy Detské časopisy, knihy z knižnice, kalendáre

Požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Slovenský jazyk a literatúra v 3. ročníku

a) optimálny

- Žiak ovláda tlačenú a písanú podobu abecedy.
- Vie zoradiť slová v abecednom poradí.
- Vie správne pomenovať všetky písmená.
- V slovníku vie vyhľadať slovo podľa abecedy.

- Podobne i v encyklopédií alebo telefónnom zozname.
- Žiak suverénne rozdeľuje slová na slabiky, zo slabík vie utvoriť slová.
- Vie, že spoluhláska l, ľ a r, r môže nahradiť samohlásku a vytvoriť slabiku.
- Žiak vie rozoznať obojaké spoluhlásky.
- Vie ich vymenovať.
- Vie, že po obojakých spoluhláskach píšeme alebo i, í alebo y, ý.
- Žiak vie zadefinovať vybrané slová.
- Vie povedať aké i, í alebo ý, ý píšeme vo vybraných slovách.
- Naučí sa rozoznávať vybrané slová a príbuzné slová.
- Žiak si postupne osvojuje pravopis vybraných slov.
- Vie, v ktorých slovách sa píše y, ý.
- Vie správne uplatniť pravopis v príbuzných slovách.
- Vie vybrané slová používať nielen v izolovaných slovách, ale aj v iných slovných spojeniach a v textoch.
- Žiak vie zadefinovať podstatné mená.
- Vie sa na ne opýtať správnou otázkou.
- Vie ich nájsť v cvičeniach, v jednoduchých textoch.
- Vie rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená.
- Vie uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných menách - osôb, zvierat, miest a obcí, vrchov, riek, potokov, štátov, svetadielov...
- Žiak pozná funkciu slovies v texte.
- Tvorí synonymá.
- Žiak vie zadefinovať prídavné mená.
- Vie vyhľadať prídavné mená (akostné) z cvičení, z textu.
- Vie tvoriť antonymá.
- Žiak ovláda krátku definíciu zámen.
- Vie vymenovať bežne používané zámená v praxi.
- Vie ich vyhľadať v cvičeniach alebo v texte.
- Vie ich používať pri komunikácii s inými osobami.
- Žiak pozná a vie povedať jednoduchú definíciu čísloviek.

- Žiak vie vyhľadať základné, radové alebo iné číslovky, ktoré pozná alebo sa s nimi stretol v praxi v cvičeniach, v textoch.
- Žiak vie v bežnej komunikácii používať slovný druh – číslovky.
- Vie správne napísať číslovky do 1000.
- Vie správne uplatniť ich pravopis v texte
- Vie vymenovať knihy pre deti a mládež, ktoré pozná z domu alebo knižnice.
- Pozná niektorých významných detských autorov.
- Vie porozprávať krátky dej z prečítanej knihy alebo vie povedať jej obsah.
- Žiak vie rozoznať poéziu od prózy.
- Vie v literárnom texte identifikovať verš.
- V prozaickom útvare rozozná odseky.
- Žiak vie čo je ľudová slovesnosť a ktoré literárne útvary obsahuje.
- Pozná pranostiku. Svojimi slovami ju vie charakterizovať.
- Vie vyhľadať pranostiku a niektoré najznámejšie si aj zapamätá a vie ich povedať.
- Ovláda pojem ľudová rozprávka.
- Žiak ovláda pojem prirovnanie.
- V texte vie vyhľadať prirovnanie.
- Žiak pozná pojem autorská rozprávka.
- Pozná rozdiel medzi ľudovou a autorskou rozprávkou.
- Vie prakticky nájsť príklady autorskej rozprávky.
- Pozná členenie textu rozprávky a vie pomenovať jej výchovný cieľ.
- Pozná hlavnú a vedľajšie postavy rozprávky.
- Žiak ovláda pojem príslovie a porekadlo.
- Vie vyhľadať príslovia a porekadlá v čítanke.
- Šikovnejší žiaci môžu priniesť krátke útvary ľudovej slovesnosti aj z domu, prípadne z knižnice.
- Žiak vie povedať výchovný cieľ príslovia.
- Žiak ovláda pojem povesť.
- Vie, že existuje viac druhov povesti.
- Vie v povesti určiť hlavnú myšlienku.

- Žiak rozozná časti listu.
- Vie písomne zoštylizovať jednoduchý list.
- Ovláda pravopis oslovenia.
- Vie sa podpísať svojim menom, prípadne priezviskom.
- Žiak vie porozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy.
- Pri rozprávaní dodržať časovú postupnosť.
- Žiak vie napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS správy, e-mailom alebo klasicky prostredníctvom korešpondenčného lístka.
- Vie správu sformulovať tak, aby obsahovala základné informácie.
- Žiak vie vyhľadať inzerát v časopise, v novinách alebo v reklamných tlačovinách.
- Vie sformulovať krátky inzerát - písomne.
- Žiak vie vlastnými slovami charakterizovať pojem reklama.
- Vie rozlíšiť druhy reklamy.
- Vie sformulovať krátky reklamný text.
- Vie posúdiť hodnovernosť reklamy.
- Žiak vie sformulovať písomne text pozvánky na nejaké podujatie.
- Ovláda prvky, ktoré nesmú v pozvánke absentovať (miesto, čas, program, kto pozýva).
- Vie pozvánku primerane graficky ozvláštniť.
- Žiak vie opísať prvky, z ktorých sa predmet skladá.
- Vie napísať funkciu predmetu, prípadne jeho praktické využitie.
- Opis vie zostaviť podľa odsekov.
- Vie opísať detskú ilustráciu, prípadne umeleckú ilustráciu namaľovanú k nejakému konkrétnemu literárnemu textu (napr. z čítanky, z obľúbenej knihy).
- Žiak sa vie predstaviť prostredníctvom vizitky.
- Vie si sám vizitku vyrobiť podľa predlohy alebo vlastnej fantázie.

b) minimálny

- robí časté chyby vo výslovnosti, zamieňa hlásky,
- značné nedostatky v plynulosti čítania,

- veľké, časté chyby v intonácii,
- slabá rýchlosť čítania,
- tiché čítanie bez porozumenia,
- nerozumie obsahu čítaného,
- reprodukuje len za pomoci učiteľa,
- napíše diktovaný text aj s chybami,
- deliť slová na slabiky,
- vedieť deliť hlásky na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,
- poznať slová rovnakého a opačného významu,
- rozlíšiť oznamovacie , opytovacie a rozkazovacie vety,
- vedieť doplniť správnu hlásku alebo slabiku do slova,
- vedieť sa pozdraviť, poprosiť, nadviazať kontakt,
- krátkymi vetami porozprávať o obrázkoch,
- naučiť sa báseň naspamäť.

MATEMATIKA

(3. ročník ZŠ)

Matematika pre 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Informatická výchova	1
Školský vzdelávací program	2
Spolu	6

Charakteristika učebného predmetu

Matematika na 1. stupni je po materinskom jazyku najviac časovo dotovaným učebným predmetom. Matematické vzdelávanie je založené na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností pre rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách.

Takýmto spôsobom nadobudnuté základné matematické vedomosti umožňujú žiakom získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie.

Učebný predmet matematika na 1. stupni ZŠ zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia, súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka, informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah matematiky v 1.- 4. ročníku základnej školy je rozdelený na päť tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami,

Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,

Geometria a meranie ,

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy

Učivo v tematickom okruhu **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami** zastáva na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla, počtových výkonov s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V ďalšom tematickom okruhu **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**, žiaci majú v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien. Zoznamujú sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. V jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňujú.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie**, žiaci vytvárajú priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel. Zoznamujú sa najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňujú základné vlastnosti geometrických útvarov. Učia sa porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznámia sa jednotlivými dĺžkovými mierami. Riešia primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov na 1. stupni ZŠ je **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**. Tento tematický okruh na 1. stupni ZŠ sa objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy na 1. stupni ZŠ riešia manipulatívnu činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom vytvárajú rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporiadávajú, rôzne zoskupujú). Pozorujú frekvenciu výskytu určitých javov, udalostí a zaznamenávajú ich.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** na 1. stupni ZŠ sa objavuje v len podobe úloh. Žiaci riešia úlohy v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

Ciele učebného predmetu

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni základnej školy je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripravia na samostatné získavanie poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Vyučovanie matematiky má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

- Veku primerane presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.
- V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne aj na kalkulačke, rozvíjať numerické zručnosti žiakov.
- Na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.
- Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia indukčných metód získavania nových vedomostí, zručnosti a postojov rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.
- Systematické vedenie žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov a tým k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Dostať sa bližšie k dennej praxi.

- Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.
- Viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa, k zabezpečeniu relevantných zdrojov informácií a vytvoreniu si optimálnych podmienok na učenie sa.
- Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte.
- Ochrana a zveľaďovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.
- Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európskym hodnotám, permanentné poznávanie kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

Vyučovanie matematiky na 1. stupni ZŠ má smerovať k tomu, aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä vyššie uvedené ciele, vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

Obsah vzdelávania

Tretí ročník

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20

- Zavedenie násobenia.
- Súvislosť medzi násobením a sčítaním.
- Nácvik násobenia v obore do 20.

- Počítanie spamäti. Automatizácia spojov.
- Riešenie slovných úloh na násobenie.
- Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou.
- Tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie v obore do 20.
- Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh na násobenie v obore do 20.
- Slovné úlohy na priamu úmernosť (ako propedeutika) v obore do 20.
- Zavedenie delenia.
- Propedeutika zlomkov (rozdeľovanie na polovice, tretiny,...).
- Delenie, ako postupné odčítanie rovnakého čísla.
- Nácvik delenia v obore do 20.
- Počítanie spamäti. Automatizácia spojov.
- Súvislosť medzi delením a násobením.
- Riešenie slovných úloh na delenie.
- Tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na delenie v obore do 20.
- Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.

II. Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000

- Vytváranie čísel. Rozšírenie prirodzených čísel oboru do 10 000.
- Zobrazovanie čísel na číselnej osi, porovnávanie čísel a ich zaokrúhľovanie na desiatky, stovky.
- Propedeutika rozvoja prirodzeného čísla v desiatkovej sústave.
- Číselná os.
- Nerovnice (propedeutika).
- Slovné úlohy na porovnávanie v obore do 10 000.
- Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na porovnávanie v obore do 10 000.
- Zavedenie jednotiek dĺžky: mm, km.
- Jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km a ich premieňanie.

III. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000

- Pamäťové a písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel.

- Zoznámenie sa s kalkulačkou a jej displejom.
- Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky.
- Riešenie jednoduchých a zložených slovných úloh.
- Tvorenie textov k numerickým príkladom.
- Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh.
- Riešenie slovných úloh s neprázdny prienikom.

IV. Geometria

- Meranie dĺžky úsečky v milimetroch a v centimetroch.
- Meranie väčších vzdialeností:
 - približne (napr. krokmi),
 - s presnosťou na metre.
- Odhad dĺžky:
 - kratšej v centimetroch (milimetroch),
 - dlhšej v metroch.
- Rysovanie - základné zásady rysovania.
- Rysovanie priamok a úsečiek. Vyznačovanie úsečiek na priamke a danom geometrickom útvere.
- Rysovanie rovinných útvarov v štvorcovej sieti.
- Zväčšovanie, zmenšovanie rovinných útvarov vo štvorcovej sieti.
- Stavba telies z kociek na základe plánu (obrázka).
- Kreslenie plánu stavby z kociek.

V. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

- Úlohy na propedeutiku kombinatoriky (vytváranie všetkých možných skupín predmetov z daného počtu predmetov po dvoch, troch, manipulatívnu činnosťou a symbolmi).
- Vytváranie skupín podľa daného i objaveného pravidla.
- Úlohy na propedeutiku pravdepodobnosti (pozorovanie istých udalostí, možných ale neistých udalostí a nemožných udalostí).
- Nepriamo sformulované slovné úlohy.

- Vytváranie tabuliek z údajov získaných žiakmi.
- Riešenie úloh na delenie s kombinatorickou motiváciou.

Kľúčové kompetencie a požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Matematika v 3. ročníku

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- o pozná obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 10 000 a vie ich využiť na opis a riešenie problémov z reálnej situácie,
- o vykonáva spamäti, písomne a na kalkulačke základné počtové výkony a využíva komutatívnosť a asociatívnuosť sčítania a násobenia na racionalizáciu výpočtov, zaokrúhľuje čísla na desiatky, vykonáva odhady, kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov,
- o rieši a tvorí numerické a kontextové úlohy na základe reality, obrázkovej situácie a udaní číselných hodnôt veličín, pri ktorých správne aplikuje osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch.

Požadovaný školský výstup:

- prestáva mať „strach“ z čísel,
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba,
- sebavedome robí porovnávanie osôb, vecí a udalostí pomocou čísel,
- je spokojný s číselným vyjadrením výsledku, nakoľko v prípade potreby dokáže uskutočniť kontrolu správnosti výpočtu.

Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- o vytvára jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznáva a sám vytvára stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavuje pravidlo tvorby postupnosti a pokračuje v tvorení ďalších jej prvkov,
- o usporiada údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi,
- o interpretovaním, analýzou a modelovaním riešenia úloh a problémov rozvíja svoje schopnosti a kreativitu,
- o kontrolou správnosti riešenia úloh zisťuje účinnosť svojej práce.

Požadovaný školský výstup:

- pozoruje, hľadá a objavuje vzťahy medzi číslami a veličinami,
- vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia,
- vidí potrebu postupného vytvárania primeraných názorov na vzťah matematiky a reality,
- má záujem na zdokonaľovaní svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia,
- je pozitívne motivovaný na vytváranie základov svojho osobnostného rozvoja.

Geometria a meranie**Kompetencie, ktoré má žiak získať:**

- o rozozná, pomenuje, vymodeluje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu,
- o pozná, vie opísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary,
- o rozozná a modeluje jednoduché súmerné útvary v rovine,
- o pozná meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.

Požadovaný školský výstup:

- nie je ľahostajný k svojmu okoliu,

- dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí,
- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu,
- je naklonený v jednote používať meranie a výpočet,
- snaží sa o presnosť pri meraní a výpočtoch,
- vyvíja snahu o rozvoj vlastnej priestorovej predstavivosti.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- o prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria,
- o v jednoduchých prípadoch z reality a v matematike rozlíši istý a nemožný jav,
- o zaznamenáva počet určitých udalostí, znázorní ich a zo získaných a znázornených udalostí robí jednoduché závery,
- o v jednoduchých prípadoch prisúdi výrokom zo svojho blízkeho okolia a z matematiky správnu pravdivostnú hodnotu, doplní neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia.

Požadovaný školský výstup:

- rozlišuje a triedi svet okolo seba podľa pravdivosti a nepravdivosti javov
- nadobúda pocit potreby kvantifikácie javov svojho okolia
- uvedomuje si dôležitosť triedenia javov a vecí
- získa potrebu vedieť zdôvodniť pravdivosť alebo nepravdivosť výrokov, situácií (obrázkovej alebo situačnej).

INFORMATICKÁ VÝCHOVA

(3. ročník ZŠ)

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika a preto sa názov predmetu prispôbil na informatická výchova. Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov.

Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky/informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača.

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach.

Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači (aplikácie určené pre dospelých nie sú vhodné kvôli ich prílišnej komplexnosti).

Obsah predmetu

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Informácie okolo nás.
- Komunikácia prostredníctvom IKT.
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie.
- Princípy fungovania IKT.
- Informačná spoločnosť.

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové už aj pre nižšie stupne vzdelávania. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby:

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,

2. získali prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
3. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
4. pochopili spôsoby reprezentácie základných typov informácií (reprezentovanie farieb a obrázkov),
5. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci:

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom,
4. by mali pochopiť spôsob definovania kľúčového slova, vyhľadávanie podľa kľúčového slova,
5. by mali zvládnuť výber potrebných informácií.

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť:

1. s možnosťami vstupných a výstupných zariadení,
2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. so získavaním základných zručností pri práci so súbormi a priečinkami,
4. s elementárnymi funkciami lokálnej siete a internetu.

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík. Žiaci by mali:

1. sa oboznámiť s ukážkami využitia IKT v bežnom živote,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Informácie okolo nás

Pojmy:

- textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty,
- obrázok, nástroje pero, čiara, štetec, vyplňanie farbou, paleta,
- zvuk, zvukový súbor, prehrávač, nahrávanie, efekty,
- animácia.

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- ukladanie rôznych informácií do súborov (text, obrázok, zvuk),
- jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka a kurzíva),
- dodržiavanie základných zásad písania textu,
- kombinácia textu a obrázka,
- základy kreslenia v grafickom prostredí (farby a hrúbky čiar, jednoduché nástroje), úprava obrázkov (kopírovanie, otáčanie),
- tvorba jednoduchých animácií,
- počítačové didaktické hry, ktoré obsahujú rôzne typy informácií (matematické hlavolamy s číslami, hádanie slov, dopĺňanie písmen, dokresľovanie do obrázkov do mapy),
- prezentovanie výsledkov vlastnej práce.

Komunikácia prostredníctvom IKT

Pojmy:

- e-mail, poštový program, e-mailová adresa, adresár,
- www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe,
- bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu.

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- správne posielanie a prijímanie jednoduchých listov (rodičom, učiteľke, spolužiakom...),
- bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii (ochrana osobných údajov),
- žiaci zistia e-mailové adresy rodičov a kamarátov (využitie adresára),
- detské webové stránky (rozprávky, obrázky), on-line hry, zásady správania sa na portáloch,
- vyhľadávanie informácií a obrázkov na internete a ich správne použitie, práca s kľúčovým slovom, výber vhodnej informácie.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Pojmy:

- postup, návod, recept,
- riadenie robota, obrázková stavebnica, postupnosť krokov,
- detský programovací jazyk, elementárne príkazy, program,
- robotická stavebnica.

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- skladanie podľa návodov (stavebnice, hlavolamy, origami),
- zápis/vytvorenie postupu, receptu, návodu a práca podľa návodu,
- v počítačovom prostredí riešenie úloh pomocou robota,
- skladanie obrázkov z menších obrazcov,
- okamžité vykonávanie príkazov, vykonanie pripravenej postupnosti príkazov,
- riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí (kreslenie obrázkov, pohyb animovaných obrázkov).

Princípy fungovania IKT

Pojmy:

- základné periférie na ovládanie počítača, myš, klávesnica,
- tlačiareň, skener,
- CD, USB – pamäťový kľúč, CD mechanika,
- ukladanie informácií, súbor, meno súboru,
- vytváranie priečinkov, ukladanie do priečinkov,
- digitálny fotoaparát, mikrofón, slúchadlá.

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- funkcie vybraných klávesov,
- práca s tlačiarňou, skenerom,
- práca s rôznymi médiami – čítanie CD, čítanie a zapisovanie na USB kľúč,
- uloženie informácií do súboru, otvorenie, premenovanie, zrušenie,
- vytváranie a pomenovanie priečinkov, ukladanie do priečinkov,
- základy ovládania digitálneho fotoaparátu, presun fotografie z fotoaparátu do počítača.

Informačná spoločnosť

Pojmy:

- informačné technológie v škole (edukačné programy, komunikácia)
- voľný čas a IKT (počítačové hry, hudba, filmy),
- bezpečnosť počítača, správne používanie hesiel

Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety,
- využitie komunikačných možností IKT v škole,
- aké rôzne profesie sú pri tvorbe edukačných programov a počítačových hier, (výtvarník, skladateľ, animátor, scenárista, rozprávač, ...),
- prečo a pred kým treba chrániť počítač.

Požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Informatická výchova v 3. ročníku

- Oboznámenie sa s počítačom, ovládanie klávesnice, myši, tlačiarne, skenera.
- Oboznámenie s prostredím jednoduchého grafického editora – kreslenie obrázka voľnou rukou, s použitím nástrojov, efektívne využívanie nástrojov grafického editora pri kreslení obrázkov (kreslenie pomocou geometrických tvarov, priamok, výberu, kopírovania, presúvania...).
- Vytváranie jednoduchých animácií.
- Práca s textovým editorom, jednoduché formátovanie textu, vkladanie obrázkov do textu, kopírovanie, mazanie, presúvanie. Vytváranie, ukladanie, mazanie dokumentu, vytváranie priečinkov.
- Oboznámenie sa s nástrojmi a prezeranie a vyhľadávanie, využívanie internetu ako zdroj zábavy, ale aj informácií v textovej i obrazovej podobe, využívanie e-mailovej pošty, bezpečné správanie na internete, základy slušného správania na internete.
- Spúšťanie hry a hudby z CD a internetu, ovládanie jednoduchých hier.
- Práca s multimédiami, nahrávanie zvukov.
- Získanie základov algoritmického myslenia.
- Využívanie možností IKT pri riešení úloh v rámci projektového vyučovania, prezentovaní projektov.

Žiak je schopný:

- vymenovať z akých základných častí sa skladá počítač,
- samostatne zapnúť a vypnúť počítač,
- pracovať s myšou, klávesnicou,
- za pomoci učiteľa skenovať,
- správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť ho,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla,

- digitálnym fotoaparátom odfotiť spolužiaka a fotku uložiť za pomoci učiteľa do priečinku,
- dokument (fotografiu, obrázok) vytlačiť na tlačiarňu,
- ovládať samostatne výučbový SW,
- spustiť CD, DVD cez tento počítač,
- pracovať s USB kľúčom (vytvoriť priečinok, kopírovať dokumenty, obrázky),
- sa orientovať v prostredí jednoduchého grafického editora,
- samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore,
- samostatne, ale i podľa návodu, nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje,
- samostatne s obrázkom pracovať a používať operácie (kopírovanie, prilepenie, otáčanie, prevrátenie),
- nakresliť efektívne obrázok pomocou geometrických tvarov,
- obrázok uložiť a otvoriť,
- upraviť alebo dotvoriť obrázok a fotografiu v jednoduchom grafickom editore,
- vložiť obrázok cez schránku,
- vytvoriť jednoduchú animáciu v grafickom editore,
- sa orientovať v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete,
- si samostatne nájsť a prečítať informáciu na internete,
- s pomocou učiteľa si založiť vlastnú e-mailovú schránku,
- e-maily posielat' a prijat',
- používať jednoduché zásady písania e-mailov, pozná nebezpečenstvo zverejňovania vlastných údajov,
- rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné. Je oboznámený s neblahým vplyvom stránok, propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- napísať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky,
- si samostatne spustiť hru z internetu,
- na internete vyhľadávať obrázky, ukladať ich, kopírovať do priečinka a upravovať ich vo vhodnom prostredí,
- pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD...,
- získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime,

- riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí,
- vytvoriť jednoduchý multimediálny projekt,
- pracovať v prostredí jednoduchého textového editora,
- samostatne napísať, prepísať jednoduchý text,
- samostatne text uložiť a otvoriť,
- upravovať text – kopírovanie, mazanie, presúvanie,
- vysvetliť zásady správneho písania klávesnicou – medzera za slovami, veľké písmená, malé písmená, dĺžne, mäkčene,
- upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma, farba, efekty,
- používať nástroje na úpravu textov,
- vkladať obrázky do textu cez schránku,
- vytvoriť pozvánku, oznam, plagát, príbeh, reklamu,
- pracovať s dvoma oknami – kopírovanie z jedného do druhého,
- narábať s multimediálnou informáciou – prehrať video, zvuk, spustiť, zastaviť,
- zvuk nahráť prostredníctvom mikrofónu, ktorý vie zapojiť,
- pracovať so slúchadlami – zapojenie, hlasitosť,
- zvukový záznam prehrať, uložiť a využiť efekty,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu, samostatne o svojom konaní a správaní sa rozprávať a odpovedať na kladené otázky,
- pracovať samostatne a v skupine na projekte,
- samostatne prezentovať pred spolužiakmi svoju prácu – projekt,
- dokončiť začatú prácu.

PRÍRODOVEDA

(3. ročník ZŠ)

Prírodoveda	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Charakteristika predmetu

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Prírodoveda učí žiakov vnímať prírodu, jej krásy, zmeny v priebehu roka. Počas vyučovania žiaci sledujú prírodu, pozorujú javy v prírode, snažia sa vysvetľovať a hľadať odpovede na otázky týkajúce sa ročných období, rastlín a stromov v okolí školy, pozorovania oblohy, ochrany životného prostredia. Súčasťou prírodovedy je aj človek, starostlivosť o zdravie, bezpečnosť a zdravý spôsob života.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň.

Cieľom vyučovania prírodovedy v 3. ročníku je:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- vnímať jedinečnosť prvkov prírody a prírodných výtvorov v okolí,
- rozumieť znakom, ikonám,
- hľadať riešenia na otázky,
- hľadať informácie,
- svoje návrhy interpretovať, diskutovať o návrhoch,
- vedieť robiť jednoduché pokusy, sledovať a výsledky sledovania zaznamenávať.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** dieťaťa. Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám.

Tretí a najmä štvrtý ročník sú v Prírodovede zamerané obsahovo a činnostne tak, aby bolo možné dosiahnuť rozvoj kognitívnych schopností, ktoré sú uvedené v zátvorkách. Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája **rozvoj poznatkového systému** dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí

schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,... si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,... si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ... si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy,... si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, príťažlivosť, ...

Spolu s rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj **rozvoj špecifických postojov**, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Učiteľ svojim správaním a najmä spôsobom myslenia vplýva na postoje dieťaťa. U dieťaťa sa tak v postojevej oblasti rozvíjajú nasledovné charakteristiky:

- dokáže vnímať spojitosť jeho prírodovedných poznatkov a vedy ako takej (prejaví sa najmä motiváciou k poznávaniu),
- chápe význam vedy pre každodenný život a objektívne posudzuje pozitívne a negatívne vplyvy vedy a jej produktov na prírodu a celkové životné prostredie (prejaví sa najmä dokonalejším chápaním vedeckej práce),
- citlivo pristupuje k živej prírode (prejaví sa najmä praktickým prístupom k živým organizmom),
- vie, že každá skutočnosť je vysvetliteľná (prejaví sa najmä ústupom fantázie a preferenciou logických princípov myslenia),
- dokáže meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak je ovplyvňované logickou argumentáciou (prejaví sa najmä rozvážnosťou a zdravým úsudkom v diskusiách). Rozvoj poznatkového systému, rozvoj spôsobov nadobúdania a modifikácie poznatkov a rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie,
- nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Obsah a požadovaný výstup z predmetu Prírodoveda pre 3. ročník

Tematický celok	Tema	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastnosti látok, voda, vzduch.	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastnosti. Zmeny vlastnosti látok. Voda – vlastnosti vody. Vzduch-čistota, pohyb vzduchu.	Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov.	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov. Vedieť zdôvodniť zmeny vlastnosti látok -topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia.
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastnosti látok, voda, vzduch.	Porovnávanie a meranie. Meranie objemu kvapalín podľa valca. Meranie hmotnosti. Fyzikálne veličiny. Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila. Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek.	Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť, fyzikálne veličiny, čas, teplota, sila. Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín.	Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca. Odmerať hmotnosť. Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomerom. Odmerať teplotu ľudského tela lekárskeym teplomerom. Odmerať silu silomerom. Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky. Pripraviť experiment na zistenie podmienok zmeny látok. Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede. Zostrojiť filter na čistenie vody. Poznať jednotky objemu a hmotnosti. Poznať meradlo času. Poznať jednotku teploty, rozumieť znamienku: + a – pri označovaní teploty. Uviesť tri príklady pôsobenia sily v našom živote. Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku.
Technika, technické objavy.	Technika okolo nás.		Zdôvodniť význam techniky v našom živote
Technika, technické objavy.	Jednoduché stroje. Projekty: premiestňovanie nákladu. Ako Egypťania stavali	Páka , kladka, naklonená rovina, prevody ozubených kolies.	Poznať princíp fungovania jednoduchých strojov. Zostrojiť pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje.

	pyramídy. Prevody ozubených kolies v domácnosti. Vytvor svetelný pútač pre....		
Technika, technické objavy.	Elektrická energia.		Vysvetliť význam elektrickej energie. Zostaviť jednoduchý elektrický obvod. Vyhľadávať informácie.
Živé organizmy.	Človek.	Hlavné vonkajšie časti ľudského tela. Podmienky pre život človeka.	Poznať pojmy, hlava, telo, atď....schematicky to znázorniť. Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda.
Živé organizmy.	Živočíchy.	Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov podmienky života živočíchov.	Poznať vonkajšie časti živočíchov.

VLASTIVEDA

(3. ročník ZŠ)

Vlastiveda	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci. V treťom ročníku sa spája skúmanie, objavovanie okolia s objavovaním aj v širších súvislostiach.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína už v detstve, priestor okolo dieťaťa je plný zaujímavých vecí a deti na ne potrebujú odpoveď. Vlastiveda je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny. S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie.

Vlastiveda v 3. ročníku nesie názov Objavujeme Slovensko – Slovensko moja vlasť. Je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes.

V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybratých prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne, rieky) najmä prostredníctvom povestí, rozprávání na základe obrázkov a i.

V časti Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu. Zakladá sa na spoznaní významných udalostí v histórii Slovákov a ich zaradení v správnom časovom slede.

Ciele predmetu

Prostredníctvom pozorovania, skúmania, objavovania, rozprávania príbehov, rozprávok, piesní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju, k Slovensku. Po objavnom spoznávaní rodného kraja sa žiaci pútavou formou oboznamujú so zaujímavými časťami Slovenska.

Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3.ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov – pokúsiť sa odlíšiť ich už na pohľad významné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybranú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach.

Ďalšie ciele vlastivedy sú:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje návrhy interpretovať,
- diskutovať o návrhoch,
- vnímať krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa vážiť si ich a chrániť.

Kompetencie

Učebný predmet vedie žiakov k rozvíjaniu:

komunikatívnej kompetencie tým, že umožňuje slovnú alebo písomnú prezentáciu navštívenej oblasti na Slovensku alebo interpretácii prečítanej alebo vypočutej povesti, piesne, básne viažucej sa k Slovensku. Učivo o Slovensku rozvíja aj čitateľskú gramotnosť tým, že jednak žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborného textu, ale taktiež majú možnosť rozvíjať si schopnosť opisu obrázkov, kresieb, atď.

kultúrnej kompetencie, k uvedomeniu si svojej kultúrnej identity, koreňov a tradícií, ale zároveň rešpektuje kultúrnu rozmanitosť. Žiak si má ceniť a rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície.

Personálnej a interpersonálnej, pretože učebný predmet dáva predpoklad pre tvorbu projektov a tímovej práce.

Obsah vzdelávania vlastivedy

Objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska. Naše starobylé a svetoznáme pamiatky a ich krása. Krátka cesta do minulosti, spoznávanie sveta našich predkov.

3. ročník vlastivedy je tematicky zameraný na:

Ako sa vyznať vo svojom okolí - krajina

- ako sa orientovať podľa svetových strán
- ako vyzerajú veci pri pohľade zhora
- význam plánu
- ako vzniká mapa

Objavujeme Slovensko

- kde sa nachádza Slovensko
- krásy našich hôr, chránené územia
- rieky
- lesy
- Slovensko plné záhad
- po turistických chodníčkoch

Spoznávame dejiny Slovenska

- ako chápať časové súvislosti
- prečo sa ľudia usadili na našom území
- predmety, ako svedkovia doby
- Svätopluk a jeho sláva
- prečo chodíme do školy
- ako vznikol slovenský jazyk
- ako vznikla slovenská hymna

- prečo M. R. Štefánik veľa cestoval
- Slovensko v súčasnosti

Naše starobylé pamiatky a ich krása – ako vznikali mestá

- slávne mestá
- povesti o mestách
- hrady a zámky
- povesti o hradoch
- svetoznáme pamiatky

Výchovné a vzdelávacie stratégie – formy a metódy práce

- individuálny prístup
- pozorovacie metódy,
- rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie
- beseda, interview
- vychádzka
- metóda praktických činností
- projektové metódy

Učebné zdroje

- učebnica vlastivedy
- odborná literatúra
- detská literatúra
- encyklopédie a detské encyklopédie
- knihy s povestami

Obsah predmetu

Zatiaľ čo v 2. ročníku žiaci spoznávali svoje blízke okolie, v 3. ročníku je učivo rozdelené do tematických celkov a tém, v ktorých budú žiaci spoznávať naše Slovensko, oboznámia sa s krásami prírody, udalosťami z minulosti – z dejín – nielen svojho regiónu, ale celej našej vlasti – Slovenska. Naučia sa, čo je plán, mapa a na mape si budú vedieť nájsť aj svoju obec. V rámci tematických celkov sa v obsahu vyskytujú aj prierezové témy (uvedené v zátvorke za každým názvom tematického celku).

I. Ako sa vyznať vo svojom okolí – tento tematický celok sa venuje plánu, rôznym druhom máp a orientácii podľa svetových strán (Tvorba projektu a prezentačné zručnosti).

1. Krajina
2. Ako sa orientovať podľa svetových strán
3. Ako vyzerajú veci pri pohľade zhora
4. Význam plánu
5. Ako vzniká mapa

II. Objavujeme Slovensko – v tomto tematickom celku budú žiaci objavovať svoju krajinu (Environmentálna výchova, Dopravná výchova, Primárna prevencia sociálno-patologických javov, Mediálna výchova).

1. Kde sa nachádza Slovensko
2. Krásy našich hôr, chránené územia
3. Rieky – dar života
4. Lesy – naše pľúca
5. Slovensko plné záhad
6. Po turistických chodníčkoch

III. Spoznávame dejiny Slovenska – tento celok sa venuje dejinám Slovenska. Na históriu sa pozeráme cez významné osobnosti (Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj).

1. Ako chápať časové súvislosti
2. Prečo sa ľudia usadili na našom území
3. Predmety, ako svedkovia doby
4. Svätopluk a jeho sláva

5. Prečo chodíme do školy
6. Ako vznikol slovenský jazyk
7. Ako vznikla slovenská hymna
8. Prečo M. R. Štefánik veľa cestoval
9. Slovensko v súčasnosti

IV. Naše starobylé pamiatky a ich krása – celok spája zemepisné i historické poznatky a zručnosti. Pozornosť sa venuje významným mestám a pamiatkam. Spoznávanie miest a hradov je realizované formou povestí, ktoré zároveň rozvíjajú čitateľské zručnosti (Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Dopravná výchova).

1. Ako vznikli mestá
2. Slávne mestá
3. Povesti o mestách
4. Hradý a zámky
5. Povesti o hradoch
6. Svetoznáme pamiatky
- 7.

Požadovaný výstup žiakov z Vlastivedy v 3. ročníku

Požadovaný výstup žiakov z vlastivedy v 3. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach: čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť, ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – plánov, obrázkov, fotografií. Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov - vizuálna gramotnosť. Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť prostredia, pôjde najmä o objavovanie, pozorovanie a vysvetľovanie prírodných dejov. Vlastiveda rozvíja aj kultúrnu gramotnosť, rozvíja záujem o kultúrne tradície Slovenska.

Žiak na konci 3. ročníka vie:

- že sa dá vyjadriť obraz krajiny opisom, maľbou, fotografiou a pod,
- rozpoznať mestskú, vidiecku, hornatú alebo rovinatú krajinu,
- že sa krajina v ročných obdobiach mení,
- vymenovať hlavné a vedľajšie svetové strany,

- nakresliť pohľad na určité veci zhora,
- charakterizovať pojmy ako obzor, plán, mapa, mierka mapy, legenda,
- vymenovať štáty, ktoré susedia s našou krajinou,
- že Slovensko sa nachádza v Európe,
- charakterizovať chránené územia,
- vymenovať najznámejšie rieky Slovenska,
- vymenovať rôzne druhy lesov Slovenska,
- načo slúžia minerálne a termálne vody
- na ktorom mieste Slovenska sa nachádza najviac jaskýň,
- čítať z turistickej mapy (kadiaľ tečie rieka, kadiaľ vedú turistické chodníčky a pod.),
- charakterizovať časovú priamku,
- charakterizovať osídľovanie miest,
- opísať ako sa môžeme dozvedieť o minulosti,
- základné informácie o slovenských osobnostiach (Svätopluk, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, Janko Matúška, Milan Rastislav Štefánik),
- pomenovať hlavné mesto SR,
- charakterizovať slovenskú vlajku, pomenovať slovenské platidlo,
- pomenovať slávne a najznámejšie mestá Slovenska v minulosti,
- charakterizovať, čo je to povesť,
- vyjadriť rozdiel medzi hradom a zámkom,
- pomenovať významné miesta a pamiatky Slovenska, ktoré sú zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

POZNAJ A CHRÁŇ

(3. ročník ZŠ)

Poznaj a chráň	3. ročník
Štátny vzdelávací program	0
Školský vzdelávací program	1
Spolu	1

Charakteristika predmetu

Predmet predstavuje úvod do prírodovedných poznatkov žiaka. Je to postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním.

Ciele predmetu

- získať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v informačných zdrojoch,
- pozorovať s porozumením a využívaním všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov,
- opisovať, porovnávať a klasifikovať informácie získané pozorovaním,
- poznať fungovanie ľudského tela, rešpektovať vlastné zdravie a aktívne ho chrániť prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Kľúčové kompetencie

kompetencia (spôsobilosť v oblasti sociálnej a komunikačnej):

- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- popísať rastliny, živočíchy a javy podľa obrázka,
- dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na primeranej úrovni,
- primerane veku dokázať vyjadriť svoj názor,

kompetencia (spôsobilosť) v oblasti prírodovedného myslenia:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,

kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa:

- uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy:

- vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pokúšať sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,

osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- uvedomovať si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,

kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- osvojiť si základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- správať sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám, rešpektovať vkus iných ľudí.

Vzdelávací štandard

1. Huby	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Jedlé huby ▪ Jedovaté huby	- určiť druhy húb (rýdzik, hríb, kuriatko, bedľu), - pomenovať časti tela huby, - rozoznať jedovaté huby, - získať vedomosti a zručnosti v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.

2. Rastliny	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Liečivé byliny ▪ Jedovaté rastliny ▪ Listnaté stromy	- definovať liečivé rastliny, - určiť vybrané jedovaté rastliny, - rozoznať a diferencovať druhy listnatých stromov, - rozoznať a diferencovať druhy ihličnatých

▪ Ihličnaté stromy	stromov
3. Živočíchy	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Domáce zvieratá a ich mláďatá (charakteristika) ▪ Domáce zvieratá – hydina, vtáky ▪ Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – lesné, poľné ▪ Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – vtáky, ryby ▪ Zvieratá v ZOO – charakteristika ▪ Zvieratá v ZOO – Naša ZOO	- popísať úžitok domácich zvierat, - porovnať vzhľad domácich zvierat, - diferencovať podľa vzhľadu samca, samicu, mláďa, - diferencovať podľa vzhľadu kuru domácu, hus domácu, kačicu domácu, holuba domáceho, - označiť niektoré druhy voľne žijúcich zvierat v lese a na poli, - definovať a označiť niektoré druhy živočíchov (vtáky, ryby), - diferencovať a porovnať životné podmienky exotických zvierat v zajatí a voľnej prírode, - rozoznať a charakterizovať exotické zvieratá v miestnej ZOO

4. Národné parky	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Zákonom chránené živočíchy ▪ Zákonom chránené rastliny ▪ Značky v národnom parku ▪ Turistické chodníky	– rozoznať a charakterizovať niektoré druhy chránených živočíchov na Slovensku a vo svete, – definovať chránené rastliny, – definovať niektoré turistické značky, a určiť ich význam, – určiť atraktívne miesta vo svojej krajine

5. Orientácia v okolí	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Práca s mapou ▪ Orientácia podľa kompasu ▪ Doprava v obci ▪ Doprava v okolí obce	– určiť svetové strany a orientovať sa na mape, – určovať smer vo voľnej a zastavanej krajine, – vymenovať možnosti dopravy, ekologické druhy dopravy, – pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom

▪ Význam dopravných značiek – zebra ▪ Význam dopravných značiek – semafor	živote, – určiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi, – uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky, – určiť signalizačné zariadenie pre chodcov, pre dopravné prostriedky, rozoznať najdôležitejšie dopravné značky
--	---

6. Voda v prírode	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Premeny vody ▪ Sneh, dážď, hmla,...	– opísať kolobeh vody v prírode – rozoznať zmeny skupenstva vody

7. Čas	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Denný režim detí ▪ Denný režim dospelých	– definovať denný režim dieťaťa a charakterizovať význam pravidelnej stravy a odpočinku pre dieťa, – definovať denný režim dospelých a charakterizovať rozdiel v režime detí a dospelých

8. Zdravie	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Osobná hygiena ▪ Ústna hygiena ▪ Práca zubára ▪ Starostlivosť o vlasy	– pomenovať a stanoviť základy osobnej hygieny, – venovať pozornosť ústnej hygiene – popísať prácu zubára, – rozoznať možnosti starostlivosti o vlasy, prevencia proti ektoparazitom

9. Životné prostredie	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
▪ Ochrana životného prostredia ▪ Recyklácia odpadu ▪ Zber papiera	- chrániť životné prostredie, - diferencovať možnosti recyklácie odpadu, - popísať vplyv recyklácie na životné prostredie,

1. Metódy a formy práce:

- rozhovor, práca v skupine, práca vo dvojiciach, pozorovanie, hra, rozprávanie, vysvetľovanie, vychádzka, exkurzia (návšteva ordinácie u zubára, návšteva kaderníctva)

2. Učebné zdroje:

- pracovné listy, knihy, encyklopédie, papierové hodiny, kompas, mapa

3. Hodnotenie

- Klasifikáciou v zmysle MP č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

(3. ročník ZŠ)

Výtvarná výchova	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Charakteristika učebného predmetu

Výtvarná výchova (ďalej VV) v primárnom vzdelávaní, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebaujadravania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto naplňa VV svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť).

Predmet výtvarná výchova v sebe zahŕňa okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení ako: dizajn v jeho rôznych polohách (výrobkový, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), **fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá** (video a film).

Na primárnom stupni **výtvarná výchova** plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebvýjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložiek:

- vyjadrovacej
- interpretačnej,
- výchovnej
- vzdelávacej.

Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať izolovane. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

1.2 Metodické východiská predmetu sú:

a) v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.

Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a techník). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje kognitívny cieľ.

Výtvarná výchova má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi a pod. Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdanlivo vzdialené predmety a

posilňovať medzipredmetové vzťahy. Predmet vytvára tiež priestor pre vnímanie sveta, pre uplatnenie zmyslových modalít čuchu, hmatu a chuti, ktoré nie sú zahrnuté v tradičnom obsahu nášho vzdelávania.

b) **v témach /námetoch** zobrazovania, ktoré vnímame z hľadiska:

- o osobnosti a veku žiaka,
- o edukačných cieľov,
- o kultúrno-spoločenskej reality.

Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarities, procesy...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitost', drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí),
- kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prírodoveda, čítanie, náboženská a etická výchova), VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) **v reflexii diel** výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyka a vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej

výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

Obsah predmetu

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty.

Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preradovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b).

V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej .

Edukačné témy zoradené do metodických radov

(*číslovanie edukačných tém zodpovedá ich zaradeniu v metodických radoch v metodickej prílohe osnov, ktoré zohľadňuje aj edukačné témy odporúčané do školského vzdelávacieho programu).

Metodické rady	Edukačné témy / výtvarné problémy
1. Výtvarný jazyk/základné prvky výtvarného vyjadrovania	3.1. plošné geometrické tvary /figúra, vecné zobrazenie, zobrazenie z geometrických tvarov/
	3.2. priestorové geometrické tvary /3D objekt z geometrických tvarov/

	3.3. farba / zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostná škála jednotlivých farieb, /tóny sivej farby /
2. Výtvarný jazyk/ kompozičné princípy a možnosti kompozície	3.4. tvar /komponovanie novotvaru na základe prienikov rôznych obrysov /kumulácie tvarov /
	3.5. mierka /zoskupovanie predmetných tvarov v rôznych variáciách /
3. Podnety výtvarného umenia	3.6. paketáž /tvar ako obal /
	3.7. materiálový reliéf /otláčanie do hliny, odlievanie do sadry /
4. Podnety výtvarného umenia/výtvarné činnosti Inšpirované dejinami umenia	3.8. inšpirácia gréckym umením / témami, procesmi, technikami a materiálmi /
5. Podnety fotografie	3.9. dopĺňanie častí fotografie /kresbou, maľbou, reliéfom, kolážou /
6. Podnety filmu a videa	3.10. priestor filmu, rám, filmová scénografia
7. Podnety architektúry	3.11. výraz architektúry /architektonický výraz a prostredie / mimikry, historické a pamiatkové prostredie /
8. Podnety dizajnu	3.12. grafický dizajn /symbol, znak /
9. Podnety tradičných remesiel	3.13. bábkarstvo / tvorba bábok /
10. Elektronické médiá	3.14. kreslenie prostredníctvom počítača
11. Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	
12. Podnety hudby	
13. Synestetické podnety	
14. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	3.15. a) podnety prírodovedy: zmeny látok a ich výtvarné využitie
15. Tradícia a identita /kultúrna krajina	
16. Škola v galérii/galéria v škole	3.16. atribúty ikonografie / čo znamená moje meno /
17. Výtvarné hry	

Požadovaný výstup žiakov z Výtvarnej výchovy v 3. ročníku

Žiak má po absolvovaní **primárneho vzdelania** mať tieto vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučil:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixky, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové/olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia, umenia starovekých kultúr, antického umenia,
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- základné poznatky o princípoch impresionistickej, surrealistickej a akčnej maľby, paketáže, land artu a niektorých formách body artu vyplývajúce z výtvarnej skúsenosti – znalosť vybraných charakteristických diel týchto smerov,
- znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov: krajinomaľby, zátišia, portrétu, sochy, reliéfu,
- prvé vedomosti o vzniku filmu – o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
- prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (doplňať neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru - figúra a pozadie,
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetľovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb), materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsňá, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,

- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixky, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykcom (rukou, prstami,
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v assembláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez, linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko - textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre).

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, drôtovanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahneváný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

Poznámky:

- Pri používaní IKT (tematický rad: Podnety elektronických médií) odporúčame triedu deliť na 2 skupiny.
- Organizácia činnostného vyučovania vyžaduje väčšie časové jednotky ako 45 min. Z toho dôvodu je optimálne v školskom vzdelávacom programe navýšiť hodinovú dotáciu.
- Pri niektorých edukačných témach je možné v rámci primárneho vzdelávania združiť vyučovanie výtvarnej výchovy do spoločných projektov s inými predmetmi.
- K učebným osnovám je vydaná metodická príloha s rozvedenými metodickými radmi, ktoré nie sú záväzné, majú charakter inšpiračného materiálu pre učiteľa. Expozičný, pracovný a demonštračný vizuálny materiál sa nachádza na edukačnom DVD.
- Predmet VV môže byť klasifikovaný na vysvedčení známkami. Metodika hodnotenia je rozpracovaná v metodickej prílohe.
- V rámci tematického učebného plánu môže učiteľ edukačné témy zaradiť do vyučovania v poradí ako a časovom rozpätí podľa vlastného uváženia.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

(3. ročník ZŠ)

Hudobná výchova	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Charakteristika predmetu

Rozmanité aktivizujúce hudobné činnosti a v rámci nich spev ako najprirodzenejší hudobný prejav detí mladšieho školského veku sú relevantnými prostriedkami na rozvíjanie kľúčových spôsobilostí vymedzených v prvej časti učebných osnov HV na primárnom stupni vzdelávania. Centrálne postavenie v hudobných činnostiach majú *vokálno-intonačné a sluchové činnosti*, ktoré sa realizujú:

– v esteticko-výchovnej práci s piesňou. Metódy osvojovania piesní položia základy uvedomenia si vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia. Výber piesní a zvolené metodické postupy majú viesť žiakov k tomu, aby svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel (kam patria aj piesne) vedeli verbalizovať a pri elementárnom rozbere, osvojovaní a precítenej interpretácii piesní si veku primerane vytvárali vlastné názory a postoje v rámci systematicky premyslenej vokálno-intonačnej a sluchovej výchovy, ktorá uprednostňuje hravý spôsob získavania intonačných a sluchových zručností – čo predstavuje základ rozvíjania hudobných schopností – predpokladu úspešnej realizácie všetkých hudobných činností. *Nebojte sa intonovať!* Vzhľadom na znížený počet hodín HV v sekundárnom vzdelávaní je intonačná a sluchová výchova veľmi dôležitá, lebo na primárnom stupni vzdelávania získané hudobné schopnosti (najmä hudobná predstavivosť, hudobná pamäť, hudobné myslenie) predurčujú úspešnosť uvedeného vnímania hudby vo vyšších ročníkoch. Treba však poznamenať, že zámerom vokálno-intonačných činností v 3. ročníku *nie je spev z nôt*, ale efektívne rozvíjanie hudobných schopností každého žiaka, čo zároveň zefektívni aj rozvoj ich všeobecných schopností a formuje celistvú osobnosť,

- v rámci hlasovej výchovy, kde žiaci získavajú základné spevacké zručnosti

V 3. ročníku sú na dôležitom mieste *hudobno-pohybové a inštrumentálne činnosti*, ktoré vhodne aktivizujú žiakov a zároveň by mali plniť aj relaxačnú a regeneračnú funkciu pri uvoľňovaní napätia, ktoré vzniká u žiakov počas náročného a pomerne dlhého pobytu v škole, kde musia často nepohnute sedieť. Veľkým pozitívom týchto hudobných činností je, že umožňujú deťom experimentovanie s hudbou. Hudobno-pohybová výchova v 3. ročníku popri tanečno-pohybových hrách a jednoduchých ľudových tancoch počíta aj s pohybovou reakciou na počúvanú hudbu, čo „odľahčuje“ a zefektívňuje rozvíjanie hudobného myslenia. Detské hudobné nástroje poskytujú deťom radosť zo sebarealizácie, z individuálneho a kolektívneho elementárneho muzicírovania. Utvárajú atmosféru pesničky, sú vhodne využité na elementárnu tvorivosť aj ako prostriedok výchovy k uvedomenému počúvaniu hudby. Prostredníctvom *percepčných činností* žiaci 3. ročníka pri tvorivo zameranom počúvaní hlbšie prenikajú do štruktúry veku primeraných hudobných diel. Toto práve optimalizuje zapojenie pohybu a detských hudobných nástrojov do počúvania (napr. „podporenie“ dôležitej hudobnej myšlienky prostredníctvom detského hudobného nástroja).

Ciele predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti *si osvojiť hudobný materinský jazyk* a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem

- (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebaujadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Základným zámerom hudobnej výchovy je rozvíjať **klúčové kompetencie** tak, aby sa:

- rozvíjal citový svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Obsah predmetu

- hudobný materiál (detské, umelé a ľudové piesne z folklórnych oblastí Slovenska,
- inonárodné piesne s rozmanitou deťom primeranou tematikou, hudobné rozprávky,
- príbehy, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové (tanečné) hry, hudobný materiál zameraný na jednotlivé ročné obdobia, zvykoslovie a rôzne sviatky, na ilustráciu didaktických problémov),
- sústava hudobných činností vokálnych, inštrumentálnych, percepčných, hudobno-pohybových, hudobno-dramatických.

Vokálne činnosti

Obsah

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlišenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas,

- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov,
- jednohlas, kánon, jednoduchý dvojhlas,
- intonácia diatonických postupov v durových a molových tóninách, melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte,
- používanie taktovacích gest,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie – čítanie nôt, určovanie rytmu, tempa, dynamiky.

Inštrumentálne činnosti

Obsah

- hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie,
- hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok,
- hra jednoduchých ostinátnych sprievodov k piesňam, tvorba jednoduchých sprievodov v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte k piesňam a hudobným hrám,
- tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam, improvizácia predvetia, závetia, *tvorba malých celkov a jednoduchej formy.*

Hudobno-pohybové činnosti

Obsah

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo,
- používanie taktovacích gest v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte,
- pohybové stvárnienie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

Percepčné činnosti

Obsah

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať,
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),
- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhu tempa,
- pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánón), melódie, sprievodu,
- sluchové rozoznávanie predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz,
- sluchové rozlíšenie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom; vizualizácia, verbalizácia zážitku, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsah

- využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu.

Odporúčané organizačné formy a metódy hudobno-výchovnej práce

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov, preto odporúčame:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol;
špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Požadovaný výstup žiakov z Hudobnej výchovy v 3. ročníku

<i>Obsah</i>	<i>Kompetencie</i>	<i>Výstup</i>
Slovenské ľudové piesne (najmä detské, tanečné, žartovné), piesne susedných národov, detské tanečné piesne súčasných autorov v rozsahu c ¹ – d ² . Krátke hlasové, intonačno-rytmické a sluchové cvičenia, hudobné hry (hra na ozvenu, otázka – odpoveď, reťazová hra, rytmické a melodické doplnovačky).	Vokálno-intonačné činnosti Zvládnuť základy speváckeho dýchania, správne nasadenie tónu, artikuláciu spoluhlások a koncoviek. Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý ostinátny dvojhlas. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa v piesňach, realizovať rytmické tvorenie. Dokázať určiť náladu a hlavnú myšlienku piesní, vyvodiť charakteristické výrazové prostriedky. Intonácia v priestore 1. – 8. (bez 7. stupňa) a dolného 5. stupňa podľa fonogestiky a písmenkových nôt, elementárne tvorenie v tomto priestore.	Vedieť čisto a so správnym výrazom zaspievať minimálne 15 piesní, ktoré sú základom ovládania hudobného materinského jazyka. Intonovať podľa ruky diatonické durové postupy.
Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a cvičenia.	Inštrumentálne činnosti Uvedomene rozlišovať rytmické hodnoty a ich vzťahy v takte. Vedieť tvoriť ostinátne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch.	Vedieť zahrat jednoduché sprievody k piesňam, správne zvoleným detským hudobným nástrojom zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe.
Jednoduché tance.	Hudobno-pohybové činnosti Vedieť zatancovať jednokročku, dvojkročku, mazúrku, základný polkový krok, zostaviť z krokov jednoduchý tanec, rešpektujúci formu piesne a kultivované telesné pohyby. Dokázať vyjadriť obsah piesní a skladieb pohybom. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu.	Vedieť zatancovať jednoduchý čardáš, mazúrku. Pohybom správne reagovať na hudbu.

	Taktovať 2- a 3-dobý takt.	
Inštruktívne skladby skladateľov 20. a 21. storočia.	Percepčné činnosti Poznať kontrast, návrat, totožnosť, podobnosť a odlišnosť hudobných myšlienok v hudobnej skladbe. Dokázať verbalizovať, výtvarne vyjadriť hudobné zážitky.	Podľa sluchu poznať minimálne 6 hudobných skladieb, dokázať vystihnúť ich náladu a odhaliť dominujúce výrazové prostriedky.
Hudobno-dramatické etudy, hry, jeden hudobno-dramatický celok.	Hudobno-dramatické činnosti Prežívaním modelových situácií pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami. Rešpektovať názory iných a stať sa svojimi riešeniami. Vedieť transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.	Realizovať minimálne 1 hudobno-dramatickú etudu (celok).

Postoje

Žiak

- si vytvára vzťah k speváckemu prejavu, k slovenskej ľudovej hudbe, vie hodnotiť svoj hudobný prejav a výkon spolužiakov,
- postupne si vytvára kladný vzťah k hudbe: radosť z elementárneho kolektívneho muzicírovania a spontánneho tvorenia, vnútornú potrebu počúvať hudbu a vedieť ju charakterizovať.

Žiak

- spoznáva hudbu rôzneho typu, domácu, regionálnu, iných národov, vo všetkých žánrových, štýlových a funkčných podobách, z hľadiska spoločenského, historického, rešpektuje špecifiká, pozná a váži si kultúru svojho národa a iných národov,
- pochopí morálne posolstvo hudobných rozprávok a príbehov- sociologická funkcia,
- získané vedomosti prepája s vlastnou skúsenosťou, analógiou zo života (metafora), využitím (kognitívnych) vedomostí z iných predmetov.

TELESNÁ VÝCHOVA

(3. ročník ZŠ)

Telesná výchova	3. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Charakteristika učebného predmetu

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele učebného predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele sú:

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Cieľ zameraný na zdravie

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Cieľ zameraný na motoriku

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Ciel' zameraný na postoje

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy sú:

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,

- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

- využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

Obsah predmetu

Prehľad tematických celkov (TC)

1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti
4. Psychomotorické cvičenia a hry
5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Časová dotácia:

Tematický celok (TC)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
1.Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	30%	30%	30%	30%
2.Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	30%	30%	30%	30%
3.Kreatívne a estetické pohybové činnosti	15%	15%	15%	15%
4.Psychomotorické cvičenia a hry	15%	15%	15%	15%
5.Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	10%	10%	10%	10%

Tematické celky (obsah formulovaný v celku pre celý stupeň vzdelávania)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Kompetencia:

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

Vedomosti:

- základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,
- poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať,
- elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení,
- význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení,
- základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia),
- osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore,
- osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodu,
- na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí,
- vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.),
- osvojenie si základov techniky kotúl'ov, stojok, skokov.

Postoje :

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách.

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)

(Tradičné aj netradičné hry)

Kompetencia:

Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.

Vedomosti:

- základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH- poznať a vedieť pomenovať,
- základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe,
- správna technika základných herných činností jednotlivca,
- poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním,
- poznatky o základných pravidlách realizovaných hier,
- poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,
- osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách,
- osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním,
- realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách,
- osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať.

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,
- dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák,
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, pohybové aktivity s hudbou, rytmika, tanec)

Kompetencia:

Mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrne – umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

Vedomosti:

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,
- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo – orientačné a rytmické schopnosti,
- veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách
- rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie, strečingové cvičenia)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebapoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

Vedomosti:

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,
- zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných psychomotorických cvičení v rôznych obmenách (spojenie zmyslového vnímania s kinestetickým v časovo – priestorových vzťahoch),
- proporcionálny rozvoj koordinačných pohybových schopností a flexibility,
- vytváranie návyku správneho držania tela v rôznych polohách,
- vytváranie návyku vedomého parciálneho dýchania, fyziologicky správneho dýchania,
- osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť,
- osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na čiastočnú i celkovú relaxáciu.

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(turistika, korčuľovanie, a i.)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z turistiky, korčuľovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.

Vedomosti:

- turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,
- pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu,
- korčuľovanie a pohyb na ľade – kĺzanie a hry na ľade, elementárne poznatky o význame korčuľovania, základné pohybové zručnosti z korčuľovania, informácie o možnostiach aplikácie korčuľovania vo voľnom čase,
- bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných zručností z turistiky, korčuľovania v rôznych obmenách
- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom sezónnych pohybových aktivít
- rozvoj senzorických schopností – pociťovanie, vnímanie, odhad času, priestoru
- rozvoj kultúrno – umeleckých schopností – kultúra pohybového prejavu, precítenie pohybu, interpretácia, kreativita
- rozvoj intelektových schopností – všeobecná inteligencia v kontexte s poznávacími aktivitami
- realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí, v rôznych obmenách

Postoje:

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

Požadovaný výstup žiakov z Telesnej výchovy v 3. ročníku

Obsahový štandard (kľúčové pojmy, minimálny obsah)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

Základné pojmy:

chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza).

Základné poznatky:

- zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch,
- základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou,
- základy správnej techniky gymnastických cvičení,
- o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov.

Základné pohybové aktivity:

- bežecká abeceda, beh – rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou,
- kotúle – vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolíne, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

Základné pojmy:

pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, strelba, vedenie lopty, držanie lopty, útok – útočník, útočná činnosť, obrana – obranca, obranná činnosť.

Základné poznatky:

- pravidlách realizovaných hier,
- správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier,
- význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností,
- význame hier pre zábavu i zdravie.

Základné pohybové aktivity:

- hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap
- Prípravné športové hry – zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie,

dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

Základné pojmy:

rytmika, tanec – jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia.

Základné poznatky:

O význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).

Základné pohybové aktivity:

- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),
- pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy,
- tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela.

Základné poznatky:

- o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,
- o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu,
- o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách.

Základné pohybové aktivity:

- koordináčné cvičenia a hry,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry,
- aktivity zamerané na rozvoj dýchania,
- natáhovacie (strečingové) cvičenia,
- cvičenia na rozvoj flexibility.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (turistikou, korčuľovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

Základné pojmy:

turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie, sánkovanie.

Základné poznatky:

- o význame otužovania sa, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období,
- o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti aktivít v prírode,
- o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.

Základné pohybové aktivity:

- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu,
- jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli,
- korčuľovanie – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuliach.

Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

- Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.
- Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
- Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvična, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.

- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.
- Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

Proces:

K organizačným formám:

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu po 4 hodiny v každom ročníku).

K projektovaniu učiva:

Učivo jednotlivých tematických celkov je široko koncipované preto, aby si učiteľ vzhľadom k reálnym podmienkam školy a špecifikám svojej triedy mohol vybrať adekvátne pohybové prostriedky, ktorými môže splniť projektované ciele a prispieť k rozvoju kompetencií žiakov.

Učivo je koncentrované do 5 tematických celkov. Realizácia obsahu týchto celkov by mala byť proporcionálne rozčlenená do všetkých ročníkov. V prvom ročníku sa začína najjednoduchšími pohybovými činnosťami každého celku. Podľa úrovne zvládnutia

realizovaných činností postupuje učiteľ vo výbere ďalších zručností. Pri projektovaní učiva treba zabezpečiť predovšetkým proporcionálny rozvoj pohybových schopností.

V jednotlivých tematických celkoch je poskytnutý dostatočný priestor na tvorivú aplikáciu obsahu učiva učiteľom vzhľadom k možnostiam školy i konkrétnych žiakov. Očakáva sa citlivý prístup učiteľa pri výbere takých cvičení a hier, ktorými bude možné u každého žiaka dosiahnuť postupný rozvoj kompetencií.

Program nevyčleňuje zvlášť tematický celok zameraný na poznatky o športe a zdraví, olympizme (olympijská výchova). Očakáva sa, že učiteľ bude sprostredkovať poznatky priebežne počas výučby a v kontexte s danou pohybovou činnosťou. Tým sa predpokladá vytvorenie ucelenej predstavy o vedomostiach a zručnostiach danej aktivity a ďalších poznatkoch s ňou súvisiacich.

K procesu výučby:

V každom tematickom celku treba vytvoriť priestor pre sebapoznávanie žiakov prostredníctvom pohybu, rozvoj tvorivosti žiakov a pohybovú improvizáciu. Vytvárať úlohy divergentného typu, aby aj žiaci objavovali a hľadali možné riešenia v pohybových úlohách.

Vytvárať tiež priestor na samostatné oboznamovanie sa žiakov s novým náčiním, novými pohybovými činnosťami ap. Realizovať systematicky komunikáciu s jednotlivcom, skupinou i triedou o realizovaných činnostiach, splnených resp., nesplnených úlohách, pocitoch a náladách pri cvičení, hre a súťažení.

Tematický celok „Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti“ poskytuje veľký priestor na aplikáciu širokej škály pohybových činností. Zaradujú sa do neho prvky poradovej prípravy, ktorá má byť funkčná z hľadiska účelnej organizácie činností v priestore, z hľadiska bezpečného pohybu v priestore i z hľadiska efektívneho využívania času na pohybové aktivity. Odporúčame vyhýbať sa drilovému nácviku jednotlivých prvkov prípravy. Za vhodné sa považujú predovšetkým hry, v ktorých si nenásilným a veku primeraným spôsobom dané aktivity žiaci osvoja.

Podstatnú časť tematického celku tvorí rozvoj základných lokomócií. Túto časť pohybového vzdelávania treba vnímať ako prípravu pre základné atletické disciplíny – beh, skok,

hod. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností a postupne ich vzájomné kombinácie napr. chôdza a skok, beh a skok.

Treťou časťou tematického celku sú elementárne zručnosti z akrobacie, ktoré sa vnímajú ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností. Akcentujú sa predovšetkým zmeny polôh, obraty, prevraty, polohy strmhlav a tiež pohyb po zúžených a zvýšených plochách opory. Samozrejme sa tieto činnosti kombinujú so základnými lokomóciami.

Odporúča sa pri projektovaní učiva využívať aj náčinie a náradie, ktoré má škola k dispozícii. Nenásilným a veku primeraným spôsobom sa s ním žiaci postupne oboznamujú a realizujú jednoduché cvičenia. Odporúča sa využívať predovšetkým pružný mostík, trampolíny, fit – lopty a balansovadlá.

V tematickom celku „Hry“ sa začína manipulačnými hrami, ktoré nadväzujú na hry charakteristické pre predškolskú telesnú výchovu. Žiaci sa oboznamujú s rôznym športovým ale i netradičným náčiním a spôsobmi manipulácie s ním. Tu sa vytvára veľký priestor na samostatné objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním žiakmi. Na základe toho učiteľ môže zdokonaľovať jednotlivé činnosti a aplikovať ich v nenáročných manipulačných hrách.

Pohybové hry nadväzujú na manipulačné a tvoria významnú časť výučby telesnej výchovy v primárnej edukácii. Mali by byť realizované počas všetkých štyroch ročníkov. Odporúča sa proporcionálne zaraďovanie všetkých druhov pohybových hier (skákačky, naháňačky, triafačky ap.) a tiež hier zameraných na rozvoj všetkých pohybových schopností.

Paralelne s nimi sa v treťom a štvrtom ročníku zaraďujú prípravné športové hry. Učiteľ si môže podľa podmienok a tradícií školy vyberať z rôznych športových hier. K základným hrám, ktorých elementárne základy herných činností jednotlivca by mali žiaci zvládnuť patrí futbal, basketbal, hádzanú, volejbal a tenis.

V tematickom celku „Kreatívne a estetické pohybové činnosti“ sa vytvára priestor pre kreatívneho učiteľa. Rôznymi pohybovými prostriedkami môže dosiahnuť rozvoj požadovaných kompetencií. Široká škála výrazových prostriedkov rytmiky, tanca, tvorivej dramatiky i gymnastiky vytvára podmienky aj pre rozvoj tvorivosti žiakov. Akcentujeme dôraz na utváranie a upevňovanie návyku správneho držania tela a estetického a kultivovaného pohybového prejavu.

V prvom ročníku odporúčame začínať jednoduchými rytmickými cvičeniami kde sa pohyb spája so slovom, s vytlieskavaním, vydupávaním. Vhodná je celá škála riekaniek

a motivovaných pohybov. Postupne možno pridávať dramatizáciu. Príbehy zo života zvierat, rozprávkových bytostí či fantazijného sveta sú výborným námetom na pohybové stvárnenie a tvorivú improvizáciu.

V druhom ročníku sa odporúča vo väčšej miere využívať hudbu. Možno používať jednoduché hudobné nástroje (tamburína, ozvučené paličky alebo vyrobené nástroje žiakmi) a rytmizovať pohyb. Základné tanečné kroky a malé tanečné väzby sú základom pre osvojovanie si niektorých regionálnych ľudových tancov, alebo aj tancov moderných. Výber sa ponecháva na učiteľa a jeho možnosti.

V poslednom ročníku sa odporúča klásť dôraz na schopnosť tvoriť vlastné zostavy či malé väzby resp., dokázať improvizovať na hudobný motív ap.

Tematický celok „*Psychomotorické cvičenia a hry*“ je vnímaný ako významná súčasť prípravy žiaka na zvládnutie náročných úloh v škole i živote. Akcentuje sa význam týchto pohybových aktivít pre zdravie žiaka. Poznávaním vlastného tela, jeho možností a limitov sa žiak postupne učí vnímať telo ako celok. Správne držanie tela pri rôznych polohách, správne dýchanie a schopnosť relaxácie sú základnými úlohami, ktoré vedú k získaniu potrebných kompetencií.

Učiteľ podobne ako pri predchádzajúcom tematickom celku môže využívať rôzne pohybové prostriedky, ktorými žiakom sprostredkuje potrebné informácie a základné zručnosti. Ak má učiteľ teoretickú i praktickú prípravu z jogy, môže aplikovať relaxačné a dychové cvičenia z tohto systému.

K aplikácii základných psychomotorických cvičení a hier však nie je treba žiadny špeciálny výcvik. Psychomotorika je zameraná na prežívanie pohybu, radosti z pohybu. Psychomotorika patrí k faktorom podporujúcim zdravie. Žiak sa učí vnímať svoje telo, jeho časti. Významnou úlohou je aj naučiť žiaka vnímať svalové napätie a uvoľnenie a jeho spojenie s duševným napätím, ale i celkové pocity svojho tela pri cvičení. Cieľom snaženia učiteľa by malo byť, aby žiaci prostredníctvom pohybu získavali čo najviac skúseností a poznatkov o sebe z hľadiska fyziologického, kognitívneho i emocionálneho. Tieto poznatky sa potom stávajú základom pre sebaopoznanie, sebazdokonaľovanie a konanie.

Významným prvkom sú psychomotorické hry. Umožňujú prejavovať individualitu osobnosti a súčasne zapájajú žiaka do kolektívu. Sú typické tiež tým, že využívajú netradičné pomôcky a nie sú v nich víťazi a ani porazení. Môžu byť zamerané na rozvoj hmatového, optického či akustického vnímania, alebo na rozvoj rovnováhy či priestorovej orientácie.

Široko koncipovaným je aj tematický celok „Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti“. Vzhľadom k rôznorodým podmienkam regiónov a škôl sa ponecháva možnosť výberu konkrétnych sezónnych činností na školu. Za dôležité sa však považuje, aby všetky školy zabezpečili primeraný rozsah sezónnych činností počas celého školského roka vo všetkých ročníkoch a tým zabezpečili primerané podmienky na otužovanie sa detí ako významného prvku pri prevencii chorôb a upevňovaní zdravia.

Aktivity turistického charakteru sú nenáročné a možno ich realizovať počas celého roka. Akcentuje sa predovšetkým chôdza po rôznych povrchoch, terénoch a prekonávanie terénnych prekážok.

Korčuľovanie, sánkovanie, bicyklovanie sú aktivity, ktoré možno realizovať v tých školách, kde sú na to vytvorené podmienky. Ďalšou možnosťou je tieto podmienky vytvárať a to realizáciou škôl v prírode napr. v zimnom období s akcentom na zimné športy.

Klasické korčuľovanie na ľade možno zas realizovať na školách, kde klimatické podmienky dovoľujú vytvoriť na ihrisku ľadovú plochu, prípadne ak je možnosť navštevovať umelú ľadovú plochu.

Bicyklovanie a jazda na kolobežkách sú významnými voľnočasovými aktivitami žiakov mladšieho školského veku. Ak má škola na tieto pohybové aktivity vyhovujúce podmienky, môže takúto výučbu realizovať.

ANGLICKÝ JAZYK

(3. ročník ZŠ)

Anglický jazyk	3. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Charakteristika učebného predmetu

Záujem o štúdium anglického jazyka v posledných rokoch stále rastie. Je to dané nielen požiadavkou zo strany rodičov či žiakov ale najmä spoločenským vývinom. Vstup našej krajiny do EÚ a jej štruktúr si žiada ovládanie cudzích jazykov, dobré vedomosti a komunikačné zručnosti. Jednou z možností ako túto požiadavku naplniť je začať vyučovať anglický jazyk už mladšom školskom veku a riadiť sa heslom: „Čím skôr, tým lepšie.“ Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa. Otvára žiakom nový obzor pri spoznávaní iných kultúr a tým rozvíja aj tolerantnosť dieťaťa voči iným kultúram. Uľahčuje deťom prácu pri vyučovaní formou IKT metód.

Časová dotácia

- ▶ 3. ročník
- ▶ 3 hodiny týždenne/ 99 hodín ročne

Miesto realizácie

- ▶ trieda
- ▶ počítačova učebňa
- ▶ prírodná záhrada v areáli našej školy

Ciele učebného predmetu

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- získavaní nových kompetencií
- opakovaniu si naučených vedomostí
- využívaní vedomostí z iných predmetov
- hodnoteniu svojich pokrokov
- spolupráci vo dvojiciach, alebo v skupinách
- socializácii detí
- využívaní naučeného cudzieho jazyka
- učení sa samostatnosti pri učení
- vzbudiť záujem o jazyk a kultúru
- lepšie poznanie sveta a podporovanie sebavedomia
- prínos k celkovému vývinu dieťaťa a podporovanie emocionálnych, kreatívnych, sociálnych a kognitívnych schopností
- naučiť žiakov rozmyšľať o učení sa CJ a viesť ich k využívaní vlastného jazykového portfólia ako nástroja sebahodnotenia
- viesť žiakov k samostatnosti v štúdiu tým, že žiak má dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu so zmysuplným využívaním IKT

Kľúčové spôsobilosti

- porozumieť počutému a písanému slovu
- hovoriť a vedieť odpovedať na otázky
- písať krátke listy, pozdravy, odkazy

Kompetencie spojené s myslením

- kreatívne myslenie je odlišný spôsob riešenia úloh
- kritické myslenie je vytvorenie samostatného názoru
- prosociálne myslenie znamená pochopiť iných a učiť sa od nich

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie na učenie

- pozitívna motivácia,
- vhodné učebné pomôcky
- učebnice a pracovné texty ako zdroj informácií,
- individuálne učenie sa,
- pripravovanie sa na celoživotné vzdelávanie.

Kompetencie na riešenie problémov

- viesť k samostatnému riešeniu problémov, schopnosti hľadať viaceré riešenia,
- viesť k využívaniu svojich skúseností a myslenia, nachádzaniu zhôd, odlišností,
- využívanie modelových situácií,
- hľadanie optimálneho riešenia využívaním tvorivého myslenia, kreativity,
- rozvíja kritické myslenie.

Komunikatívne kompetencie

- využíva diskusiu o probléme,
- vedie k využívaniu IKT na komunikáciu,
- samostatné i tímové prezentácie.

Sociálne kompetencie

- skupinová práca, tímová práca, organizácia práce, pravidiel,
- individuálny prístup k talentovaným žiakom (rozširujúce úlohy), k žiakom s poruchami učenia (spolupráca so špeciálnym pedagógom),
- empatické, priateľské, kooperujúce prostredie výučby, pozitívne postoje,
- rozvíjanie zdravého sebavedomia, zdravej osobnosti,
- rešpektovanie vekových, sociálnych, intelektových osobitostí,
- podpora pri zapájaní do súťaží.

Pracovné kompetencie

- zodpovedný prístup k práci, jej výsledkom,
- zodpovednosť za seba i svoj tím,
- kontrola samostatných prác,
- autokontrola a kontrola spolužiaka.

Obsah učebného predmetu

Na hodinách sa má vytvoriť hravá atmosféra, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu. V začiatkovej fáze vyučovania anglického jazyka hrajú dôležitú úlohu **parajazykové** (rytmus, intonácia) a **nonverbálne** (gestikulácia, mimika) prostriedky.

Správne zvolenými metódami sa má vyprovokovať chuť do učenia a využiť prirodzená zvedavosť dieťaťa. Je nutné zohľadniť potreby dieťaťa a umožniť mu učiť sa všetkými zmyslami. Prihliada sa aj na vyjadrovacie schopnosti žiaka, kreativitu, sociálne správanie a rečové zručnosti. V prvom rade má dieťa jazyk zažiť a použiť v komunikácii s partnerom. Pritom majú u začiatníkov prednosť počúvanie a hovorenie. Čítanie a písanie sa pridávajú neskôr podľa schopností detí a v rámci kontextu.

Vzdelávací obsah anglického jazyka primárnej školy pozostáva z desiatich okruhov na úrovni A1.1.

- 1. Rodina a spoločnosť**
- 2. Domov a bývanie**
- 3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie**
- 4. Doprava a cestovanie**
- 5. Vzdelávanie a práca**
- 6. Človek a príroda**
- 7. Voľný čas a záľuby**
- 8. Stravovanie**
- 9. Obliekanie a móda**
- 10. Multikultúrna spoločnosť**

Pri každej z týchto tém rozvíjame u žiakov komunikačné zručnosti v anglickom jazyku. Ide o počúvanie s porozumením, ústny prejav – hovorenie, čítanie s porozumením a písomný prejav.

V tejto tabuľke uvádzame štandard (obsahový aj výkonový) s možným využitým prierezových tém, ktorý by mal žiak na konci 3. ročníka zvládnuť. V 3. ročníku sa dáva opäť veľký význam na komunikatívnosť, ktorá sa dá využiť v jednotlivých tematických okruhoch. Tieto aktivity pôsobia na žiakov veľmi motivujúco. V každom tematickom okruhu sa rozvíjajú

komunikačné zručnosti – čítanie, písanie, počúvanie a hovorenie. Motivačne pôsobí aj využitie piesní, básní a rýmovačiek v obsahu.

Tematický okruh	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Rodina a spoločnosť	Rodina a jej členovia Príbuzní	Žiak vie pomenovať členov svojej rodiny a blízkych príbuzných. Vie opísať fotografiu svojej rodiny. Žiak vie správne používať privlastňovacie zámena (my, your, his, her, our)	Výchova k manželstvu a rodičovstvu
Domov a bývanie	Hračky Predložky Izby a nábytok Bývanie	Žiak vie pomenovať hračky, vie hlásť jednotlivé pomenovania hračiek v anglickom jazyku. Žiak pozná jednoduché anglické predložky a vie ich správne použiť vo vete. Žiak vie pomenovať izby v dome a nábytok. Žiak vie uviesť umiestnenie vecí v dome.	Výchova k manželstvu a rodičovstvu
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Časti tela Prídavné mená Opis svojho zovňajšku	Žiak vie pomenovať časti tela, tváre. Žiak vie cvičiť podľa pokynov. Vie dávať pokyny k cvičeniu. Žiak vie opísať svoj zovňajšok.	Ochrana života a zdravia.
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky	Žiak vie pomenovať dopravné prostriedky. Vie určiť ich farbu aj počet. Vie sa pýtať na počet a farbu How many? What colour?	Dopravná výchova
Vzdelávanie a práca	Objekty v triede	Žiak vie pomenovať objekty v triede a svoje učebné pomôcky. Vie určiť	Osobnostný a sociálny rozvoj

	Pokyny Zadávanie pokynov	ich farbu a veľkosť. Vie sa pýtať na veci otázkou: What is it? Whose is this? a odpovedať na otázky It is ..., It is my Žiak vie privlastňovať predmety pomocou 's. Žiak rozumie pokynom, ktoré zadáva učiteľ a vykonáva činnosti na základe pokynov. Žiak vie zadávať pokyny v triede	
Človek a príroda	Voľne žijúce zvieratká Domáce zvieratká Zvieratká v zoo Opis zvierat Určovanie času Určovanie miesta	Žiak vie pomenovať zvieratká voľne žijúce, domáce, žijúce v zoo. Vie tieto zvieratká opísať. Žiak vie určiť celé a pol hodiny. Žiak vie určiť miesto, kde zvieratká žijú.	Ochrana života a zdravia Environmentálna výchova
Voľný čas a záľuby	Aktivity Denný režim	Žiak vie pomenovať aktivity a činnosti, ktoré dokáže alebo nedokáže vykonávať. Vie rozprávať o svojom dennom režime.	Ochrana života a zdravia
Stravovanie	Jedlo Tvary	Žiak vie pomenovať jedlo a určiť jeho geometrický tvar.	Ochrana života a zdravia
Obliekanie a móda	Oblečenie	Žiak vie pomenovať oblečenie.	Environmentálna výchova
Multikultúrna spoločnosť	Vianoce	Žiak je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku, vie porovnať sviatky. Žiak vie spievať jednoduché vianočné piesne. Vie	Multikultúrna výchova. Mediálna výchova

		vyrobiť anglický vianočný pozdrav. Vie povedať jednoduché želanie k Vianociam a Novému roku: Merry Christmas and Happy New Year.	
	Veľká noc	Žiak je oboznámený s tradíciami veľkonočných sviatkov v Anglicku a porovnáva ich s našimi sviatkami.	
	Deň matiek	Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať mamke svoju lásku básňou.	
	Narodeniny	Žiak vie reagovať na otázku: How old are you? Vie pomenovať narodeninové predmety. Vie spievať pieseň Happy birthday!	
	Deň otcov	Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať ockovi svoju lásku: I love, my Dad.	
	Halloween	Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Pozná tradíciu tohto sviatku. Vie pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom.	

Požiadavky na výstup pre 1. stupeň ZŠ

Žiak sa snaží počúvať a porozumieť počutému textu, pričom rozumie základné osvojené formulácie, dokáže na ne reagovať (aj neverbálne), vie sa vyjadriť v rámci osvojených formulácií, dokáže správne prepísať známe lingvistické jednotky, aktívne komunikovať v rámci osvojených lingvistických jednotiek. Na gramatiku sa nekladie dôraz, ale žiak si ju osvojuje v prirodzených podmienkach. Žiak neprodukuje nič samostatné.

Požiadavky na výstup z **3. ročníka:**

Lexika

Žiak si postupne z roka na rok obohacuje a vylepšuje lexiku v daných témach (hračky, farby, čísla, objekty v triede, zvieratá, telo, rodina, oblečenie, izby, nábytok, jedlo, geometrické tvary, dopravné prostriedky, príroda, atď.).

Žiaci si osvoja 200 – 250 nových slov, ich pravopis a výslovnosť, výber slov a slovných spojení je podľa konverzačných okruhov. Žiaci pracujú s obrázkovým slovníkom, oboznamujú sa s jednoduchým dvojjazyčným slovníkom

Morfológia

- podstatné mená: žiak rozlišuje jednotné a množné číslo »s«
- privlastňovanie: privlastňovací pád – genitív (*Laura's book*) a privlastňovacie prídavné mená: *my, your, her, his*
- určitý a neurčitý člen »a/ an«
- predložkové pády: *to father, from school, with my friend*
- predložky miesta : *on, in, under, behind, next to opposite, between*
- zámená: *osobné a privlastňovacie* (opakovanie), ukazovacie (*this, that*)
opytovacie »*What... Where... Who... Whose... How old... How many...«*,
- základné číslovky: *1 – 20*
- radové číslovky – *v dátume (pasívne)*
- predložky pohybu: *up, down (pasívne)*
- spojky: *or, but, and*
- modálne slovesá: *can*
- slovesné časy: *jednoduchý prítomný (všetky osoby)*

- ostatné časy (*pasívne*)
- určovanie času – *celé hodiny, pol hodiny*
- plnovýznamové slovesá »*open, draw, put, sit down, stand up, look, etc.*«
- rozkazovací spôsob cez jednoduché príkazy

Syntax

- slovosled: *podmet, prísudok, príslovkové určenie miesta*
- stavba vety pomocou *there is/there are*
- identifikovať a opísať pomocou: *This is his/her, Are this his? No, they aren't.*
- druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu: časovanie slovesa *to be, to have got*, modálne sloveso *can* - otázka, zápor: *I can/ Can I have...?*
- tvorenie modelových otázok použitím opytovacích zámen: *What's your name? Where is your school? How old are you? When's your birthday?*
- otázka: *What's the matter? What's happened?(pasívne)*
- opytovacie vety: *Is it? Do you have?*
- *like* – tvorenie otázok a záporu

Zvuková a grafická rovina jazyka

- spelling - žiaci sa naučia anglickú abecedu, hláskovanie slov
- opakovanie a systematizovanie výslovnosti stiahnutých tvarov slovík: *he is- he's, we are-we're, cannot-can't...*
- [v] [w] - rozdielna výslovnosť týchto dvoch hlások v slovách *veal [vi:l] – wheel [wi:l] vain [vein] – wane [wein] vow [vau] - wow [wau]*
- precvičovanie kombinácií hlások a dvojhlások napr. [Iσ]-here, [eð]-there
- [ʌ] - [a:] – mother, father
- hlásky sú precvičované v kontexte, nie izolovane

Komunikačné zručnosti

- vypočúť a selektovať informácie jednoduchých jazykových prejavov
- prečítať a selektovať informácie jednoduchých jazykových prejavov
- základné pravidlá formálneho a neformálneho rozhovoru

- frázy jednoduchej každodennej komunikácie: zoznámenie, predstavenie sa, rozlúčenie sa, poďakovanie – opakovanie
 - nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
 - vyjadriť svoj názor (súhlas, nesúhlas)
 - vyjadriť svoju vôľu
 - vybrať z ponúkaných možností (identifikovať, opísať)
 - reagovať pri stretnutí
 - vyjadriť svoju schopnosť
 - stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá
 - vypočúť si a podať informácie (informovať sa)
 - predstaviť svoje záľuby a vkus
 - vnímať a prejavovať city a pocity (radosť, smútok)
 - reagovať na príbeh alebo udalosť
 - vyjadriť očakávania a reagovať na ne (nádej, sklamanie, strach)
- Počúvanie** - ide o počúvanie hudby, zvukov zvierat, čísel, časových údajov, dialógov atď. z rôznych druhov médií a sústredené počúvanie vyučujúceho s cieľom porozumieť.
- žiak s porozumením reaguje na pokyny učiteľa
 - pri počúvaní neznámeho textu so známou tematikou žiak pochopí celkový obsah
 - pri viacnásobnom počúvaní textu so známou tematikou žiak dokáže dešifrovať známe slová a slovné spojenia
 - žiak vie prostredníctvom počúvania zrealizovať obrázkový diktát

Hovorenie

- žiaci slovne reagujú na pokyny a otázky učiteľa a svojich spolužiakov
- učia sa povedať dátum a ospravedlniť sa, oznámiť chýbajúcich žiakov
- odpovedajú stručne na otázky k textom so známou tematikou
- s výraznou pomocou učiteľa dokážu tvoriť otázky v rámci osnov
- dokážu reprodukovať krátky text v rozsahu 3-5 viet
- dokáže viesť krátky telefonát a zisťovať informácie

Čítanie

- žiak vie čítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- žiak vie čítať s porozumením krátky text so známou tematikou
- žiak vie doplniť do textu chýbajúce slovo
- vie vyhľadať informáciu

Písanie

- žiak má opakovane precvičovať písomnú podobu w, W, q, Q, Y
- žiak dokáže bezchybne prepísať krátky text
- žiak vie písomne pomenovať veci na obrázku
- žiak sa vie orientovať v učebnici a vyhľadať písomnú podobu slov
- žiak dokáže napísať 3-5 vetný list alebo krátku pohľadnicu
- dokáže opísať veci na obrázku písomne

Interkultúrne učenie sa

- oslovenie you (ty, vy)
- informácie o anglofónnych krajinách
- ľudové zvyky (sviatky, jedlá, oblečenie a pod.)
- internacionalizmy
- formálne a neformálne slová

Metódy a formy práce

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a vyukových materiálov (CD, DVD, multimedialných programov a pod.) Vyučovať v malej komunite s využitým rôznych foriem práce.

Metóda je pedagogická - špecifická didaktická aktivita subjektu a objektu vyučovania , rozvíjajúca vzdelanostný profil žiaka , súčasne pôsobiaca výchovne, a to v zmysle vzdelávacích i výchovných cieľov v súlade s vyučovacími a výchovnými princípmi.

Pomocou správne zvolených metód treba vytvoriť atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu, treba využiť a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho

prírodnú zvedavosť, treba zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu sa učiť za pomoci všetkých zmyslov, treba dieťa naučiť sa reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa v jazyku osamostatniť.

Metódy práce

- výklad
- motivačné metódy rozhovoru
- reproduktívne i produktívne metódy upevňovania učiva
- demonštračné vizuálne i audiovizuálne metódy
- dramatizačné metódy
- interaktívne metódy
- heuristické metódy projektovej práce
- problémová

Formy práce

- individuálna a skupinová práca žiakov, tímové hry
- práca vo dvojici
- frontálna výučba
- práca s učebnicou, pracovným zošitom, multimediálnymi programami, CD, časopisom a internetom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- webové stránky, ktoré sú venované výučbe anglického jazyka
- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii
- učebnica, pracovný zošit
- metodická príručka
- dvojazyčné slovníky
- obrázkové slovníky
- multimediálne výukové CD ROM's
- obrazový demonštračný materiál (magnetické obrázky, karty, pexesá, maňušky a pod.)

Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Anglický jazyk klasifikujeme. Hodnotiť žiaka a následne klasifikovať musíme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadať u žiaka iba dobré veci. Snažíme sa pri klasifikácii sledovať a zisťovať prírastok vedomostí. Klasifikáciu môžeme obohatiť aj o slovného hodnotenie, nasledovne:

1. Very good! / Veľmi dobré.
2. Good! / Dobré.
3. Good but you could do better! Dobré, ale môže to byť lepšie.
4. Try harder you can do it! Usiluj sa viac.

Taktiež je potrebné rozvíjať u žiakov správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka sa posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Hodnotíme a klasifikujeme:

- komunikačné zručnosti v jazyku (v potrebnej miere)
- jazykové schopnosti
- manuálne zručnosti a ich využitie
- umelecké a psychomotorické schopnosti
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia